

Informator dla rodziców osób z autyzmem województwo śląskie 2009 r.

edycja pierwsza, grudzień 2009 r.

Aktualizacja Informatora w ramach Projektu

„Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, socjalno-prawnego oraz udzielanie informacji o uprawnieniach i usługach na rzecz osób z autyzmem i ich rodzin”
współfinansowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
czerwiec 2011 r.

PRZED DIAGNOZĄ

PO DIAGNOZIE

I. ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE I REHABILITACYJNE

POMOC W RAMACH UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO

GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI?

PORADNIE DLA OSÓB Z AUTYZMEM: PUBLICZNE

II. POMOC OFEROWANA W RAMACH SYSTEMU EDUKACJI

ŚWIADCZENIA PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH

WCZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU

PLACÓWKI PRZEDSZKOLNE I SZKOLNE DLA DZIECI Z AUTYZMEM

III. WSPARCIE OFEROWANE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE

ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE - ZASIŁEK CELOWY

PRACA SOCJALNA I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

IV. ŚWIADCZENIA SOCJALNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN

ZASIŁEK PIELĘGNACYJNY

ZASIŁEK RODZINNY WRAZ Z DODATKAMI

ŚWIADCZENIE PIELĘGNACYJNE

V. ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

TRYB ORZEKANIA

LEGITYMACJE OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

UŁGOWE PRZEJAZDY KOMUNIKACJĄ LOKALNĄ

VI. DOFINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW PFRON

TURNUS REHABILITACYJNY

DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER TECHNICZNYCH ORAZ KOMUNIKACYJNYCH

VII. WSPARCIE DOROSŁYCH OSÓB Z AUTYZMEM

ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY

WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

ZAKŁADY AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

VIII. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

SPIS ORGANIZACJI W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

PRZED DIAGNOZĄ

– podejrzenie autyzmu lub innych całościowych zaburzeń rozwojowych

Z badań wynika,
że w większości przypadków
pierwszy niepokój i podejrzenie,
że rozwój dziecka nie jest prawidłowy,
sygnalizują rodzice.

Jest to oczywiste ze względu na charakter zaburzeń autystycznych – są to zaburzenia relacji i porozumiewania się z innymi osobami oraz tendencja do nietypowych, dziwnych, stereotypowych zachowań i zainteresowań, ograniczenie różnorodności zabawy. Wczesne oznaki takich nieprawidłowości rozwojowych są najbardziej zauważalne w naturalnych relacjach i sytuacjach domowych, rodzinnych. Dlatego pierwsi spostrzegać je mogą rodzice.

Niekiedy sygnał wypytywa od członków dalszej rodziny, opiekunek, lekarzy, wychowawców przedszkolnych, psychologów lub innych osób mających kontakt z dzieckiem. W przypadku takich podejrzeń, warto szybko zgłosić się na wizytę do specjalistycznego ośrodka (Poradni dla Dzieci z Autyzmem) z prośbą o ocenę rozwoju dziecka (szybko z tego względu, że oczekiwanie na termin wizyty może być długie). W większości tego rodzaju placówek, również finansowanych przez NFZ, **nie jest wymagane skierowanie**. Jeżeli jego przedstawienie jest wymagane, poproś o nie lekarza rodzinnego lub pediatrę w Twojej Poradni podstawowej opieki zdrowotnej.

**Informacje o placówkach, w których możesz uzyskać
pomoc diagnostyczną, znajdziesz w rozdziale
ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE I REHABILITACYJNE**

■ **WAŻNE INFORMACJE** ► Twoje dziecko i Ty potrzebujecie konkretnej oceny prawidłowości rozwoju dziecka – wykluczenia lub potwierdzenia zaburzeń – przez postawienie rozpoznania zgodnego z kryteriami diagnostycznymi obowiązującej w Polsce klasyfikacji Światowej Organizacji Zdrowia ICD-10 (*patrz ramka z wykazem rozpoznań CAŁOŚCIOWYCH ZABURZEŃ ROZWOJOWYCH*).

CAŁOŚCIOWE ZABURZENIA ROZWOJOWE

Wykaz rozpoznań według obowiązującej w Polsce
Międzynarodowej Klasyfikacji
Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10

F 84 Całościowe zaburzenia rozwojowe

F 84.0 Autyzm dziecięcy

F 84.1 Autyzm atypowy

F 84.2 Zespół Retta

F 84.3 Inne dziecięce zaburzenia dezintegracyjne

F 84.4 Zaburzenia hiperkinetyczne z towarzyszącym upośledzeniem umysłowym i ruchami stereotypowymi

F 84.5 Zespół Aspergera

F 84.8 Inne całościowe zaburzenia rozwojowe

F 84.9 Całościowe zaburzenia rozwojowe, nieokreślone

W przypadkach trudnych diagnostycznie może to być początkowo rozpoznanie wstępne, do dalszej obserwacji i weryfikacji diagnozy w ciągu kilku miesięcy. Placówka, stawiająca rozpoznanie wstępne, powinna wskazać jak i gdzie kontynuować postępowanie diagnostyczne.

W przypadku występowania nieprawidłowości w rozwoju, przedłużenie procesu stawiania ostatecznej diagnozy nie powinno odraczać podjęcia oddziaływań terapeutycznych.

Ze względu na ewentualną potrzebę zapewnienia dziecku odpowiednich świadczeń zdrowotnych, edukacyjnych i pomocy społecznej, konieczne jest uzyskanie **potwierdzenia rozpoznania w formie pisemnego zaświadczenia.**

■ **UWAGA** ► Opisany wyżej proces diagnostyczny dotyczy ustalenia rozpoznania rozumianego w sensie medycznym, to znaczy czy w przypadku Twojego dziecka występuje lub nie występuje autyzm dziecięcy bądź inne całościowe zaburzenie rozwojowe (ze spektrum autyzmu). Taka diagnoza w terminologii medycznej określana jest jako **diagnoza nozologiczna** (oznacza rozpoznanie konkretnej jednostki chorobowej lub zespołu zaburzeń zgodnie z kryteriami diagnostycznymi klasyfikacji ICD-10).

Oprócz diagnozy nozologicznej niezbędne jest również dokonanie **diagnozy funkcjonalnej** Twojego dziecka. **Diagnoza funkcjonalna** określa poziom rozwojowy dziecka we wszystkich istotnych funkcjach, m.in. ruchowych, percepcyjnych, poznawczych, porozumiewania się z otoczeniem, w odniesieniu do inwentarzy prawidłowego rozwoju. Dokonywana jest przy pomocy odpowiednich skal i testów. Najczęściej stosowanym narzędziem diagnostycznym dla dzieci z autyzmem jest PEP-R (Profil Psychoedukacyjny wg E. Schoplera), a dla młodzieży i dorosłych z autyzmem – jego odpowiednia do wieku wersja AAPEP (lub nowsza TTAP). Diagnoza funkcjonalna jest podstawą do tworzenia **indywidualnych planów i programów terapeutycznych oraz edukacyjnych** dla dzieci i młodzieży z autyzmem. Powinna być cyklicznie ponawiana w miarę rozwoju dziecka. Jest podstawą kompleksowego postępowania terapeutycznego. Dlatego jest niezbędna w następujących etapach po diagnozie nozologicznej.

PO DIAGNOZIE

Jeżeli w wyniku postępowania diagnostycznego podejrzenie zaburzeń rozwoju u Twojego dziecka zostało potwierdzone, jeżeli rozpoznano u niego autyzm dziecięcy, Zespół Aspergera lub inne całościowe zaburzenie rozwojowe to:

twoje dziecko powinno zostać jak najszybciej objęte pomocą terapeutyczną, rehabilitacyjną i edukacyjną.

Składają się na nią świadczenia zdrowotne, edukacyjne (dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) oraz pomocy społecznej, które przedstawiamy w kolejnych rozdziałach Informatora.

■ **UWAGA** ►► Z interwencją terapeutyczną nie można czekać również w przypadku przedłużania się procesu diagnostycznego.

Może mieć miejsce sytuacja, w której ze względu na trudności diagnostyczne po pierwszych wizytach nie zostało jeszcze postawione ostateczne, jednoznaczne rozpoznanie. Niezbędna jest wówczas dłuższa obserwacja, kontynuacja postępowania diagnostycznego. Jednak jeżeli diagnoza wstępna potwierdza podejrzenie całościowych zaburzeń rozwojowych, konieczne jest podjęcie oddziaływań terapeutycznych i rehabilitacyjnych bezzwłocznie, na podstawie wstępnego rozpoznania, nie czekając na potwierdzenie ostatecznej diagnozy.

I. ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE I REHABILITACYJNE

■ POMOC W RAMACH UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO

System opieki zdrowotnej w Polsce powinien obejmować pomocą specjalistyczną osoby z autyzmem. Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ) zawiera umowy na świadczenie usług zdrowotnych dla osób z autyzmem i innymi pokrewnymi zaburzeniami rozwojowymi. Usługi te są kontraktowane w ramach Poradni dla Osób z Autyzmem. Także Poradnie Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży mogą zakontraktować świadczenia zdrowotne dla osób z autyzmem, jeżeli prowadzą odpowiednie programy terapeutyczne dla tych osób. NFZ zawiera kontrakty na świadczenia Poradni dla Osób z Autyzmem również z niepublicznymi poradniami (niepublicznymi zakładami opieki zdrowotnej NZOZ), prowadzonymi przez organizacje pozarządowe (stowarzyszenia i fundacje) oraz podmioty prywatne.

- **UWAGA** ► Twoje dziecko może skorzystać ze świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, jeżeli odprowadzane są składki zdrowotne za dziecko (powinno być ono zgłoszone do ubezpieczenia). Korzystając ze służby zdrowia w ramach ubezpieczenia zdrowotnego, należy przedstawić dowód ubezpieczenia.

Jeżeli masz problemy z uzyskaniem dostępu do świadczeń zdrowotnych

(odległy termin wizyty, brak miejsc, brak specjalistycznych placówek zdrowotnych dla osób z autyzmem) skargi możesz kierować do:

Biura Rzecznika Praw Pacjenta Śląskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia
ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice, tel. (032) 735 17 07 (poniedziałek-piątek godz. 8.00-16.00)

Działu Skarg i Wniosków Świadczeniobiorców Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia
ul. gen. Jankego 15a, 40-615 Katowice tel. (032) 735 05 90, 735 05 63, 735 05 13 735 05 16, 735 05 82, 735 05 45 (poniedziałek-piątek godz. 8.00-16.00)

Rzecznika Praw Pacjenta przy Centrali Narodowego Funduszu Zdrowia, ul. Grójecka 186,
02-390 Warszawa, tel. (022) 572 61 55,
e-mail: rzecznikprawpacjenta@nfz.gov.pl

Biura Praw Pacjenta przy Ministerstwie Zdrowia,
ul. Długa 38/40, 00-238 Warszawa, bezpłatna infolinia:
0800 190 590 (poniedziałek – piątek 9.00-21.00).

Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń zdrowotnych może być:

- dla osoby zatrudnionej na podstawie umowy o pracę – druk ZUS RMUA wydawany przez pracodawcę, aktualne zaświadczenie z zakładu pracy, legitymacja ubezpieczeniowa wraz z aktualnym wpisem i pieczętką (wpis ten ważny jest tylko miesiąc),
- dla osoby prowadzącej działalność gospodarczą – aktualny dowód wpłaty składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- dla osoby ubezpieczonej w KRUS – legitymacja KRUS wraz z dowodem wpłaty ostatniej składki na ubezpieczenie społeczne,
- dla emerytów i rencistów – legitymacja emeryta lub rencisty lub aktualny odcinek emerytury lub renty,
- dla osoby bezrobotnej – aktualne zaświadczenie z Urzędu Pracy,
- dla osoby ubezpieczonej dobrowolnie – umowa zawarta z NFZ wraz z aktualnym dowodem opłaty składki,
- dla członka rodziny osoby ubezpieczonej – dowód opłacenia składki zdrowotnej przez osobę, która zgłosiła członków rodziny do ubezpieczenia zdrowotnego, legitymacja rodzinna z wpisanymi członkami rodziny wraz z aktualną datą i pieczętką płatnika lub ZUS, aktualne zaświadczenie z zakładu pracy, legitymacja emeryta lub rencisty z wpisanymi członkami rodziny wraz z aktualnym odcinkiem emerytury lub renty; w przypadku członków rodziny – dzieci, które ukończyły 18 r.ż., dodatkowo należy przedstawić dokument potwierdzający fakt kontynuacji nauki (do 26 r.ż.) lub dokument potwierdzający znaczny stopień niepełnosprawności.

- **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje o tym, które poradnie zawarły kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia na leczenie osób z autyzmem można uzyskać:
- dzwoniąc do **Informacji Śląskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia** - tel. (032) 735 19 00, (032) 735 05 05
 - na stronie internetowej Śląskiego Oddziału NFZ: www.nfz-katowice.pl – zakładka: gdzie się leczyć » Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień » Świadczenia w poradni dla osób z autyzmem dziecięcym

PORADNIE DLA OSÓB Z AUTYZMEM
DZIAŁAJĄCE W RAMACH PUBLICZNEJ SŁUŻBY ZDROWIA

Bielsko-Biała

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3

**Poradnia Specjalistyczna dla Dzieci i Młodzieży z Wadą Wzroku, Słuchu
i Autyzmem**

Zespół Wczesnego Wspomagania

ul. Bystrzańska 36 (wjazd od ul. Piwnej), 43-300 Bielsko-Biała, tel. (033) 812 57 69,
fax (033) 812 57 69

Dni i godziny przyjmowania pacjentów: środy 8.00-12.00

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwojowe

orientacyjny czas oczekiwania: 2 miesiące

kryteria zapisów: dzieci do 7 roku życia, z powiatów bielskiego, pszczyńskiego
i cieszyńskiego

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- dla dzieci niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością, w tym z autyzmem
i innymi całościowymi zaburzeniami rozwojowymi, w ramach zespołu wczesnego
wspomagania

- zajęcia terapeutyczne indywidualne i grupowe, konsultacje psychologiczne,
integracja sensoryczna

- specjaliści: psycholog, pedagog, logopeda, fizjoterapeuta

orientacyjny czas oczekiwania: od tygodnia do kilku miesięcy w zależności od

kryteria wiekowe: dzieci do 7 roku życia

Uwaga: terapia tylko dla dzieci z terenu Bielska-Białej

Częstochowa

Specjalistyczno-Diagnostyczny Ośrodek Zdrowia

Poradnia dla Osób z Autyzmem Dziecięcym

ul. Sobieskiego 84, 42-200 Częstochowa tel. (034) 365 65 61

*Dni i godziny przyjmowania pacjentów: rejestracja poniedziałek-piątek 8.00-19.00
diagnoza i terapia- poniedziałek, wtorek, środa, piątek 12.00-19.00*

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- autyzm, zespół Aspergera i inne zaburzenia ze spektrum autyzmu - diagnoza dzieci
i dorosłych

orientacyjny czas oczekiwania: do 2-3 tygodni

kryteria zapisów: brak

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- terapia według indywidualnych programów terapeutycznych; terapia behawioralna;
Metoda Opcji; praca stymulacyjna

- specjaliści: psycholog, psychiatry dziecięcy, pedagog, logopedzi,
terapeuci zajęciowi

orientacyjny czas oczekiwania: do 2-3 tygodni

kryteria wiekowe: dzieci i dorośli

Katowice

Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 6 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka im. Jana Pawła II
ul. Medyków 16, 40-752 Katowice, tel. (032) 207 18 00 (centrala),
207 17 18 (rejestracja)

Dni i godziny przyjmowania pacjentów: rejestracja: poniedziałek – piątek: 8.00-13.00

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- zaburzenia ze spektrum autyzmu
- orientacyjny czas oczekiwania:** ok. 3 miesiące
- kryteria zapisów:** brak

Tarnowskie Góry

Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy w Tarnowskich Górach Poradnia Zdrowia Psychicznego

ul. Pyskowska 49, 42-600 Tarnowskie Góry, tel. (032) 285 42 73 w. 281

Dni i godziny przyjmowania pacjentów: worek 11.00-17.00

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- autyzm, Zespół Aspergera i inne całościowe zaburzenia rozwojowe
- orientacyjny czas oczekiwania:** ok. 3 miesiące
- kryteria zapisów:** do 18 roku życia

powiat pszczyński

Pszczyński Ośrodek Rehabilitacyjno-Terapeutyczny

ul. Antesa 1, 43-200 Pszczyna, tel. (032) 210 56 84

Dni i godziny przyjmowania pacjentów: poniedziałek-piątek 7.00-15.00

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- upośledzenie umysłowe, autyzm sprzężony z upośledzeniem umysłowym
- orientacyjny czas oczekiwania:** Ośrodek nie prowadzi zapisów, diagnozowane są dzieci będące pod stałą opieką Ośrodka
- kryteria zapisów:** tylko osoby z powiatu pszczyńskiego i okolic, do ukończenia realizacji obowiązku szkolnego

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- upośledzenie umysłowe, autyzm sprzężony z upośledzeniem umysłowym
- indywidualne programy terapeutyczne,
- specjaliści: psycholog, logopeda, terapeuta zajęciowy, pielęgniarka, lekarz neurolog, pediatra, rehabilitant
- orientacyjny czas oczekiwania:** Ośrodek nie prowadzi zapisów, w terapii są dzieci będące pod stałą opieką Ośrodka
- kryteria wiekowe:** do ukończenia realizacji obowiązku szkolnego

Uwaga: wszystkie miejsca w Ośrodku są zajęte - Ośrodek nie prowadzi zapisów;

w przypadku zwolnienie miejsca Ośrodek korzysta z listy rezerwowej

NIEPUBLICZNE ZAKŁADY OPIEKI ZDROWOTNEJ KTÓRE MAJĄ W 2011 R. ZAWARTY KONTRAKT Z NFZ

Gliwice

NZOZ Feniks

ul. Młyńska 8, 44-100 Gliwice, tel. (032) 332 19 36

e-mail: biuro@nzozeniks.pl

www.nzozeniks.pl

Dni i godziny przyjmowania pacjentów: poniedziałek - piątek 8.00-18.00

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- autyzm, Zespół Aspergera i inne całościowe zaburzenia rozwojowe

orientacyjny czas oczekiwania: 5-6 miesięcy

kryteria zapisów: do 18 roku życia

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- autyzm, Zespół Aspergera i inne całościowe zaburzenia rozwojowe

- indywidualne konsultacje z psychologiem, opracowanie indywidualnych programów terapeutycznych

orientacyjny czas oczekiwania: ok. 4-5 miesięcy

kryteria wiekowe: do 18 roku życia

INNE PLACÓWKI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Częstochowa

Częstochowskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Problemami Autyzmu

ul. Glogera 3 lok. 2, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 324 38 14,

fax (034) 324 38 14

e-mail: cszozpa@wp.pl

www.autyzm.czest.pl

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- świetlica terapeutyczna dla dzieci z autyzmem, Zespołem Aspergera i innymi całościowymi zaburzeniami rozwojowymi

- indywidualizowane programy terapeutyczne, mające na celu ograniczenie i eliminowanie trudnych zachowań, rozwijanie zachowań akceptowanych społecznie oraz pomoc dzieciom w nabywaniu umiejętności poznawczych

- zajęcia grupowe, które mają na celu ułatwienie dzieciom autystycznym nawiązywanie kontaktów społecznych i emocjonalnych z rówieśnikami oraz osobami dorosłymi, a także ich poprawne funkcjonowanie.

kryteria zapisów: tylko dla uczniów i absolwentów Zespołu Szkół Specjalnych Nr 23

kryteria wiekowe: do zakończenia realizacji obowiązku szkolnego, także dla absolwentów

Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, z Autyzmem i Zaburzeniami Pokrewnymi "Daj Mi Czas"

ul. Staszica 10, 42-202 Częstochowa, (034) 324 18 38 - telefon do Zespołu Szkół Specjalnych Nr 23 (poinformować, że dzwoni się w sprawie Stowarzyszenia)
e-mail: stowarzyszenie@dajmiczas.pl
www.dajmiczas.pl

Punkt informacyjno-diagnostyczno-konsultacyjny

Dni i godziny przyjmowania pacjentów: po umówieniu telefonicznym

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- zaburzenia ze spektrum autyzmu, upośledzenie umysłowe
orientacyjny czas oczekiwania: brak
kryteria zapisów: brak

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- wszystkie zaburzenia ze spektrum autyzmu
- konsultacje indywidualne, terapia indywidualna wspomagająca, opracowywanie programów do pracy w domu, konsultacje dla rodziców
orientacyjny czas oczekiwania: brak
kryteria wiekowe: brak

Katowice

Regionalne Stowarzyszenie na Rzecz Osób Autystycznych i Ich Rodzin

ul. Sowińskiego 45/46, 40-927 Katowice, tel. (032) 241 58 52, 692 565 494,
e-mail: autyzmirodzina@op.pl
www.autyzmirodzina.republika.pl

Dni i godziny przyjmowania pacjentów: po umówieniu telefonicznym

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- autyzm, Zespół Aspergera i inne całościowe zaburzenia rozwojowe
- świetlica socjoterapeutyczna
- integracja sensoryczna, terapia pedagogiczne, zajęcia na basenie, dogoterapia, hipoterapia
- warsztaty socjoterapeutyczne dla młodzieży i dorosłych
orientacyjny czas oczekiwania: w terapii mogą brać udział dzieci aktywnych członków stowarzyszenia z przynajmniej dwuletnim stażem
kryteria wiekowe: świetlica socjoterapeutyczna - od 16 roku życia, pozostałe formy terapii bez ograniczeń

powiat cieszyński

Stowarzyszenie na Rzecz Integracji "Działajmy Razem"

ul. Chopina 37, 43-400 Cieszyn, tel./fax (033) 858 21 36

www.dzialajmyrazem.free.ngo.pl

Dni i godziny przyjmowania pacjentów: informacja w stowarzyszeniu

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- autyzm i inne zaburzenia rozwojowe
- indywidualna terapia psychologiczna
- grupowe zajęcia terapeutyczne
- muzykoterapia
- terapia psychomotoryczna
- rehabilitację ruchową

orientacyjny czas oczekiwania: informacja w stowarzyszeniu

kryteria wiekowe: informacja w stowarzyszeniu

PRYWATNE PLACÓWKI DIAGNOSTYCZNE

Zabrze

Specjalistyczna Praktyka lekarska dr n. hum. lek. med. Piotr Gorczyca

ul. Św. Urbana 18 B/4, 41-800 Zabrze, tel. (032) 271 48 43, 0 604 456 315

Dni i godziny przyjmowania pacjentów: poniedziałki i wtorki 18.00-20.00

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- autyzm, Zespół Aspergera, inne zaburzenia ze spektrum autyzmu

orientacyjny czas oczekiwania: brak

kryteria wiekowe: dzieci i dorośli

kryteria zapisów: brak

TERAPIE WSPOMAGAJĄCE

BRAK

II. POMOC OFEROWANA W RAMACH SYSTEMU EDUKACJI

■ ŚWIADCZENIA PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH

Poradnie wydają orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego niezbędne w przedszkolach i szkołach oraz opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju, udzielają też pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom i ich rodzinom.

Do zadań poradni psychologiczno-pedagogicznych należy m.in. terapia zaburzeń rozwojowych, pomoc uczniom w dokonywaniu wyboru kierunku kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej, pomoc rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu potencjalnych możliwości oraz mocnych stron uczniów, wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny oraz szkoły.

Poradnie wydają opinie w sprawach dotyczących m.in.:

- wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły podstawowej oraz odroczenia rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego,
- dostosowania wymagań edukacyjnych, wynikających z programu nauczania, do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom,
- zwolnienia ucznia z głęboką dysleksją rozwojową z nauki drugiego języka obcego,
- przystąpienia ucznia lub absolwenta z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się odpowiednio do: sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej, egzaminu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w gimnazjum, egzaminu maturalnego lub egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, w warunkach i formie dostosowanych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych ucznia lub absolwenta.

Pomoc oferowana w ramach poradni psychologiczno-pedagogicznych jest bezpłatna.

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r., nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 11 grudnia 2002 r.
w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych,
w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2003 r., nr , 5, poz. 46)*

- **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje dotyczące poradni psychologiczno-pedagogicznych powinny znajdować się w starostwie w Wydziale Edukacji (Oświaty) oraz w analogicznym wydziale Urzędu Miasta lub Urzędu Gminy. Informacji tych można także szukać w Kuratorium Oświaty.

W województwie śląskim wykaz poradni psychologiczno-pedagogicznych można znaleźć na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Katowicach:
<http://app.kuratorium.katowice.pl/default.aspx> (należy skorzystać z wyszukiwarki szkół)

►► Poradnie Psychologiczno - Pedagogiczne:

Bielsko-Biała

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

**Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3
Poradnia Specjalistyczna dla Dzieci i Młodzieży z Wadą Wzroku, Słuchu
i Autyzmem**

ul. Bystrzańska 36 (wjazd od piwnej), 43-300 Bielsko-Biała, tel. (033) 812 57 69,
fax (033) 812 57 69

*Uwaga: poradnia obejmuje zasięgiem miasto Bielsko-Biała,
powiat bielski, cieszyński i żywiecki*

Bytom

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Dr. Rostka 16, 41-902 Bytom, tel. (032) 281 94 05
e-mail: ppp@katzigzag.pl

Chorzów

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna dla Dzieci i Młodzieży

ul. Św. Pawła 11, 41-500 Chorzów, tel./fax (032) 241 54 39

Częstochowa

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3

ul. Spadzista 13a, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 363 25 50

Gliwice

opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Wieczorka 22, 44-100 Gliwice, tel. (032) 331 58 73 w. 25
e-mail: partner@interia.pl

Katowice

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Sokolska 26,40-086 Katowice, tel. (032) 259 95 83

Ruda Śląska

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Bolesława Chrobrego 6, 41-705 Ruda Śląska, tel. (032) 248 73 06

Rybnik

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna

ul. Kościuszki 55, 44-200 Rybnik, tel. (032) 422 39 35

e-mail: ppp_educacja@um.rybnik.pl

Świętochłowice

w celu uzyskania orzeczenia lub opinii należy zgłosić się do poniższej Poradni, która wydaje skierowania do specjalistycznej Poradni w Katowicach:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Łagiewnicka 68, 41-608 Świętochłowice, tel. (032) 245 49 10

Zabrze

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. 3 Maja 12, 41-800 Zabrze, tel./fax. (032) 271 19 51

powiat będziński

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Ignacego Krasickiego 17, 42-500 Będzin, tel./ fax (032) 267 44 01

powiat bieruńsko - lędziński

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Punkt zamiejscowy.

ul. Kościelna 3, 43-155 Bieruń, tel. (032) 216 36 90

powiat częstochowski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Tkacka 5, 42-200 Częstochowa, tel./ fax (034) 322 92 01

e-mail: poradniap@czestochowa.powiat.pl

powiat gliwicki

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Kosmonautów 5a, 44-194 Knurów, tel./ fax (032) 235 14 76

powiat lubliniecki

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Publiczna

ul. Paderewskiego 7a, 42-700 Lubliniec, tel./ fax (034) 356 29 66

powiat myszkowski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Partyzantów 21, 42-300 Myszków, tel. (034) 313 03 67

powiat pszczyński

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Zamenhofa 5, 43-200 Pszczyna, tel. (032) 210 37 16

powiat raciborski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Jana 14, 47-400 Racibórz, tel. (032) 415 35 47

e-mail: ppra@poczta.onet.pl

powiat rybnicki

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Czerwionka - Leszczyny, ul. 3 Maja 4, 44-230 Czerwionka, tel. (032) 431 12 67

e-mail: ppp@poradnia-czerwionka.pl, pppczerwionka@wp.pl

www.poradnia-czerwionka.pl

powiat tarnogórski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tarnowskich Górach

Oddział w Radzionkowie

ul. Sikorskiego 7b, 41-922 Radzionków, tel. (032) 289 52 24

powiat zawierciański:

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Parkowa 2, 42-400 Zawiercie, tel./ fax (032) 672 23 83

e-mail: poradniapsychped@wp.pl

■ WCZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU

Pomoc ta organizowana jest dla małych dzieci (od urodzenia do momentu pójścia do szkoły, zazwyczaj do 7 roku życia). Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci ma na celu pobudzenie psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności, do podjęcia nauki w szkole.

Wczesne wspomaganie może być organizowane w przedszkolu, w szkole podstawowej, w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, w publicznej i niepublicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, jeżeli mają one możliwość realizacji wskazań zawartych w opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, w szczególności dysponują środkami dydaktycznymi i sprzętem, niezbędnymi do prowadzenia wczesnego wspomagania. Jednak nie wszystkie ww. placówki prowadzą wczesne wspomaganie rozwoju.

Pomoc ta oferowana jest przez zespół specjalistów, w skład którego wchodzi osoby posiadające przygotowanie do pracy z małymi dziećmi z zaburzonym rozwojem psychoruchowym: oligofrenopedagog, tyflopédagog lub surdopedagog, psycholog, logopeda, inni specjaliści – w zależności od potrzeb dziecka i jego rodziny.

Zespół ten ustala kierunki pracy z dzieckiem oraz harmonogram podejmowanych działań w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz wsparcia jego rodziny. Poza tym do jego zadań należy: nawiązanie współpracy z zakładem opieki zdrowotnej lub ośrodkiem pomocy społecznej w celu zapewnienia dziecku rehabilitacji, terapii lub innych form pomocy, opracowanie i realizacja indywidualnego programu pracy z dzieckiem i jego rodziną, analiza skuteczności pomocy udzielanej w ramach wczesnego wspomagania. Zajęcia w ramach wczesnego wspomagania organizowane są w wymiarze od 4 do 8 godzin w miesiącu.

■ **UWAGA** ►► Ze względu na bardzo małą liczbę godzin przewidzianą w ramach Wczesnego Wspomagania Rozwoju (od jednej do dwóch godzin tygodniowo) forma ta może być jedynie uzupełnieniem podstawowych form terapii dla dzieci z autyzmem i innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju.

Aby dziecko mogło skorzystać z tego rodzaju wsparcia, musi mieć wydaną opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju. Opinie te wydają publiczne i niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne.

Pomoc oferowana w ramach wczesnego wspomagania rozwoju jest bezpłatna.

Podstawa prawna:

Ustawa z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 4 kwietnia 2005 r.

w sprawie organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dzieci (Dz. U. z 2005 r. nr 68, poz. 587).

■ **Gdzie szukać informacji?** ►► Przede wszystkim postaraj się dotrzeć do publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Twoim mieście lub powiecie. Tam można dowiedzieć się o placówkach oświatowych, w których jest prowadzone wczesne wspomaganie rozwoju dziecka. Informacje te powinny znajdować się także w Wydziale Edukacji (Oświaty) Urzędu Miasta lub Urzędu Gminy oraz w analogicznym wydziale w starostwie powiatu.

w Bielsku-Białej

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3

Poradnia Specjalistyczna dla Dzieci i Młodzieży z Wadą Wzroku, Słuchu i Autyzmem

ul. Bystrzańska 36 (wjazd od ul. Piwnej), 43-300 Bielsko-Biała, tel. (033) 812 57 69, fax (033) 812 57 69

w Bytomiu

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Dr. Rostka 16, 41-902 Bytom, tel. (032) 281 94 05

e-mail: ppp@katzigzag.pl

w Częstochowie

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna nr 3

ul. Spadzista 13a, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 363 25 50

Zespół Szkół Specjalnych Nr 23

ul. Staszica 10, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 324 18 38

w Rudzie Śląskiej

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Miejskie Przedszkole Nr 43 z Oddziałami Specjalnymi

ul. Drozdów 6, 41-705 Ruda Śląska, tel. (032) 242 77 43

Zespół Szkół Specjalnych Nr 3 im. Św. Łukasza

ul. Sygietyńskiego 6, 41-710 Ruda Śląska, tel. (032) 340 00 10

w Rybniku

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Kościuszki 55, 44-200 Rybnik, tel. (032) 422 39 35

e-mail: ppp_educacja@um.rybnik.pl

w Sosnowcu

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Zespół Szkół Specjalnych Nr 4

ul. Roweckiego 2, 41-200 Sosnowiec, tel. (032) 291 74 67

w Zabrzu

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Centrum Edukacji i Rehabilitacji

ul. Wyciska 5, 41-806 Zabrze, tel. (032) 271 43 52

Zespół Szkół Specjalnych Nr 41

ul. Szkolna 7, 41-800 Zabrze, tel. (032) 271 02 15

w powiecie będzińskim

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Ignacego Krasickiego 17, 42-500 Będzin, tel/ fax (032) 267 44 01

w powiecie bieruńsko-lędzińskim

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Punkt zamiejscowy

ul. Kościelna 3, 43-155 Bieruń, tel. (032) 216 36 90

Przedszkole Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Hołdunowska 20, 43-143 Lędziny, tel. (032) 216 60 60

w powiecie cieszyńskim

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy

ul. Mickiewicza 13, 43-400 Cieszyn, tel. (033) 858 13 63, 858 13 64

w powiecie myszkowskim

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Dr. Rostka 16, 41-902 Bytom, tel. (032) 281 94 05

e-mail: ppp@katzigzag.pl

w powiecie pszczyńskim

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Zamenhofa 5, 43-200 Pszczyzna, tel. (032) 210 37 16

w powiecie zawierciańskim

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Parkowa 2, 42-400 Zawiercie, tel/ fax (032) 672 23 83

e-mail: poradniapsychped@wp.pl

Przedszkole Nr 7 z Oddziałami Specjalnymi
ul. Sienkiewicza 60, 42-400 Zawiercie, tel. (032) 671 05 99

■ PLACÓWKI PRZEDSZKOLNE I SZKOLNE DLA DZIECI Z AUTYZMEM

Dzieci z autyzmem, z zespołem Aspergera i innymi zaburzeniami rozwojowymi w wieku przedszkolnym i szkolnym mają prawo do otrzymania orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. O jego wydanie wnioskuje rodzice.

Orzeczenie to jest wydawane dla dzieci i młodzieży, które wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki i metod kształcenia. Na tej podstawie przedszkole lub szkoła dostosowuje warunki i formy nauczania do potrzeb dziecka określonych w orzeczeniu. Prawo oświatowe gwarantuje dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi możliwość uczęszczania do wszystkich typów przedszkoli i szkół: ogólnodostępnych (tzw. masowych), integracyjnych, z oddziałami integracyjnymi, specjalnych, z oddziałami specjalnymi.

Placówka oświatowa, do której uczęszcza dziecko, ma zapewnić mu realizację zaleceń określonych w orzeczeniu. Uczeń taki ma także prawo do dostosowania treści nauczania, a co za tym idzie – dostosowania systemu jego oceniania. Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży z autyzmem wydają poradnie psychologiczno-pedagogiczne wskazane przez kuratora oświaty.

Jeżeli stan zdrowia dziecka znacznie utrudnia lub uniemożliwia uczęszczanie do szkoły (w tym do kl. 0), może być wydane orzeczenie o nauczaniu indywidualnym. Zajęcia te mogą być organizowane w domu rodzinnym, szkole lub w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym. Możliwe jest także wprowadzanie ucznia na zajęcia z innymi dziećmi, z klasą.

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r., nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach (Dz. U. z 2005 r., nr 19, poz. 166),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2005 r., nr 19, poz. 167),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. z 2008 r., nr 173, poz. 1072),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 18 września 2008 r. w sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. z 2008 r., nr 175, poz. 1086).*

■ Gdzie szukać informacji? ►► Informacje o przedszkolach i szkołach integracyjnych

można znaleźć w Urzędzie Gminy (Miasta) oraz w Kuratorium Oświaty. Informacje o szkołach specjalnych znajdują się w starostwach powiatu i w Kuratoriach Oświaty.

Jeżeli masz problemy z uzyskaniem dostępu do wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, przedszkola, szkoły, poradni psychologiczno-pedagogicznej możesz kontaktować się z:

- wójt, burmistrzem, prezydentem miasta odpowiedzialnym za sprawy edukacji,
- starostą odpowiedzialnym za sprawy edukacji (jeżeli chodzi o szkoły specjalne, poradnie psychologiczno – pedagogiczne).

Jeżeli przedszkole, szkoła, poradnia psychologiczno-pedagogiczna łamie prawa ucznia (nie realizuje zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, nie organizuje zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych, nie dostosowuje programu nauczania do potrzeb dziecka z orzeczoną potrzebą kształcenia specjalnym), możesz kontaktować się z Rzecznikiem Praw Ucznia (osobą odpowiedzialną za kształcenie uczniów niepełnosprawnych) w:

Kuratorium Oświaty w Katowicach

ul. Jagiellońska 25, 40-032 Katowice, tel. (032) 207 74 37, 207 74 38
e-mail:kancelaria@kuratorium.katowice.pl

lub delegaturą Kuratorium Oświaty na Twoim terenie:

Delegatura w Bielsku-Białej

ul. Piastowska 44, 43-300 Bielsko-Biała, tel. (033) 812 26 45, (033) 822 81 75
e-mail: bielsko@kuratorium.katowice.pl

Delegatura w Bytomiu

ul. Smolenia 25, 41-902 Bytom, tel. (032) 387-05-92, (032) 387-05-97
e-mail: bytom@kuratorium.katowice.pl

Delegatura w Częstochowie

ul. Sobieskiego 7, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 378 20 00, (034) 378 23 34
fax. (034) 324-54-71, e-mail: czestochowa@kuratorium.katowice.pl

Delegatura w Gliwicach

ul. Warszawska 35, 44-102 Gliwice, tel. (032) 231 29 41, (032) 231 29 41
e-mail: gliwice@kuratorium.katowice.pl

Delegatura w Rybniku

ul. 3-go Maja 27, 44-200 Rybnik, tel. (032) 422 38 02, fax (032) 422 38 02
e-mail: rybnik@kuratorium.katowice.pl

Delegatura w Sosnowcu

ul. Krzywa 2, 41-200 Sosnowiec, tel. (032) 265-51-30, fax (032) 266 60 40
e-mail: sosnowiec@kuratorium.katowice.pl

■ SZKOŁY PUBLICZNE, W KTÓRYCH UCZĄ SIĘ DZIECI Z AUTYZMEM

Dzieci z autyzmem mają prawo uczęszczać do wszystkich placówek edukacyjnych (ogólnodostępnych, integracyjnych, specjalnych).

■ SZKOŁY I PRZEDSZKOLA SPECJALNE:

Bielsko-Biała

Szkoła Podstawowa Nr 17 Specjalna

ul. Krasińskiego 17, 43-300 Bielsko-Biała, tel. (033) 812 46 09

- *odziały dla dzieci z autyzmem sprzężonym z upośledzeniem umysłowym*

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2

Szkoła Podstawowa Nr 35

Gimnazjum Nr 19

ul. Filarowa 52, 43-300 Bielsko-Biała, tel. (033) 810 05 34

Zespół Szkół Specjalnych nr 3

Szkoła Podstawowa Nr 17 Specjalna

Gimnazjum Nr 16 Specjalne

ul. Konstytucji 20, 41-905 Bytom, tel. (032) 387 59 37

- *do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem*

Zespół Szkół dla Dzieci Nieśłyszących

Szkoła Podstawowa Nr 39 Specjalna dla Dzieci Nieśłyszących

Gimnazjum Nr 18 Specjalne dla Dzieci Nieśłyszących

ul. Kamienicka 11A, 43-300 Bielsko-Biała, tel. (033) 812 53 08

Bytom

Przedszkole Nr 4 z Oddziałami Specjalnymi

ul. Bolesława Prusa 35, 41-902 Bytom, tel. (032) 281 61 59

- *do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem*

Zespół Szkół Specjalnych Nr 5

Szkoła Podstawowa Nr 39 Specjalna

Gimnazjum Nr 18 Specjalne

Pl. Słoneczny 1, 41-908 Bytom, tel. (032) 286 35 57

- *do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z cechami autyzmu*

Zespół Szkół Specjalnych nr 6

Szkoła Podstawowa Nr 40 Specjalna

Gimnazjum Nr 19 Specjalne

ul. Orłąt Lwowskich 12B, 41-902 Bytom, tel. (032) 281 18 27

- *do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem*

Zespół Szkół Specjalnych Nr 7

Szkoła Podstawowa Nr 40 Specjalna

Gimnazjum Nr 19 Specjalne
ul. Chrobrego 13, 41-902 Bytom, tel. (032) 281 10 36

Chorzów

Zespół Szkół Specjalnych Nr 2
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 33
Gimnazjum Specjalne Nr 13
ul. Dyrekcyjna 3, 41-506 Chorzów, tel. (032) 246 26 12
- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem

Zespół Szkół Specjalnych Nr 3
Szkoła Podstawowa Nr 26 Specjalna
Gimnazjum Specjalne Nr 14
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna
Szkoła Przesposabiająca do Pracy
ul. 3-go Maja 16, 41-500 Chorzów, tel. (032) 241 03 37

Częstochowa

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 5
Przedszkole Specjalne Nr 5
Szkoła Podstawowa Nr 5
ul. Słowackiego 35, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 368 30 72
- do Ośrodka uczęszczają uczniowie z cechami autyzmu

Zespół Szkół Specjalnych Nr 23
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 23
Gimnazjum Specjalne Nr 25
Szkoła Specjalna Przesposabiająca do Pracy Nr 3
ul. Staszica 10, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 324 18 38
- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem, prowadzone są dla nich dwuosobowe oddziały

Zespół Szkół Specjalnych Nr 28
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 28
Gimnazjum Specjalne
ul. Św. Barbary 9/11, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 324 46 52
- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z cechami autyzmu

Zespół Szkół Specjalnych Nr 43
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 43
Gimnazjum Specjalne Nr 29
ul. Ks. Biskupa Teodora Kubiny 10/12, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 324 87 47

Uwaga: Zespół Szkół tylko dla dzieci z upośledzeniem umysłowym

Zespół Szkół Specjalnych Nr 45
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 45
Gimnazjum Specjalne nr 27
Szkoła Przesposabiająca do Pracy
ul. Pułaskiego 42, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 324 65 35
- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem

Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych
Gimnazjum Specjalne Nr 26
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna Nr 11
Uzupełniająca Liceum Ogólnokształcące Specjalne
Szkoła przysposabiająca do Pracy nr 1
ul. Krótka 22, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 324 10 13, (034) 324 18 89

Dąbrowa Górnicza

Zespół Szkół Specjalnych Nr 5 im. Jana Pawła II
Oddziały Przedszkolne Specjalne
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 1
- *oddział dla uczniów z autyzmem*
Specjalne Gimnazjum Nr 17
- *oddział dla uczniów z autyzmem*
ul. Mireckiego 28, 41-300 Dąbrowa Górnicza, tel. (032) 262 35 38

Uwaga: Zespół Szkół prowadzi Ośrodek Wczesnej Interwencji

Zespół Szkół Specjalnych Nr 6
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 9
Gimnazjum Specjalne Nr 16
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2 Specjalna
Szkoła Przysposabiająca do Pracy Nr 1
ul. Konopnickiej 36, 41-300 Dąbrowa Górnicza, tel. (032) 262 43 26, (032) 262 43 68
- *do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z cechami autyzmu*

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Słabowidzących i Niewidomych

Szkoła Podstawowa Nr 7
Gimnazjum Specjalne Nr 15
Liceum Ogólnokształcące Nr 6
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1
ul. Wybickiego 1, 41-303 Dąbrowa Górnicza, tel. (032) 261 22 45

Gliwice

Zespół Szkół Specjalnych Nr 4
Szkoła Podstawowa Nr 2
- *klasa dla uczniów z autyzmem*
Gimnazjum Nr 21
Szkoła Przysposabiająca do Pracy Nr 2
ul. Ziemowita 3, 44-100 Gliwice, tel. (032) 231 28 28

Zespół Szkół Ogólnokształcących Specjalnych Nr 7
Szkoła Podstawowa Nr 25 Specjalna
Gimnazjum Nr 22 Specjalne
Szkoła Przysposabiająca do Pracy Nr 3
ul. Gierymskiego 7, 44-100 Gliwice, tel. (032) 231 42 01
- *do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem*

Jastrzębie Zdrój

Zespół Szkół Specjalnych w Wojewódzkim Szpitalu Rehabilitacyjnym dla Dzieci
Przedszkole Specjalne
Szkoła Podstawowa Specjalna
Gimnazjum Specjalne
ul. Kościuszki 14, 44-330 Jastrzębie-Zdrój, tel. (032) 476 25 00

Zespół Szkół Specjalnych Nr 9 im Dr Mikołaja Witczaka
Szkoła Podstawowa Specjalna 22
Gimnazjum Specjalne 13
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 4 Specjalna
Szkoła Przystosowująca do Pracy
ul. 11 Listopada 4, 44-330 Jastrzębie Zdrój, tel. (032) 476 13 89
- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem

Jaworzno

Zespół Szkół Specjalnych Nr 7
Liceum Uzupełniające
Szkoła Przystosowująca do Pracy
ul. Wolności 11, 43-602 Jaworzno, tel. (032) 617 77 69

Katowice

Miejskie Przedszkole Nr 93 z Oddziałami Specjalnymi
ul. Łętowskiego 24, 40-648 Katowice, tel. (032) 202 87 75

Szkoła Podstawowa Nr 37 z Oddziałami Specjalnymi
ul. Lompy 17, 40-038 Katowice, tel. (032) 256 46 17

Uwaga: Szkoła dla dzieci z wadami słuchu

Szkoła Podstawowa Nr 66 z Oddziałami Specjalnymi
ul. Krzywoustego 7, 40-870 Katowice, tel. (032) 254 16 51
- oddziały dla dzieci z niepełnosprawnością ruchową, były dzieci z autyzmem

Zespół Szkolno-Przedszkolny dla Dzieci Niesłyszących i Słabosłyszących
Przedszkole Specjalne
Szkoła Podstawowa Specjalna
Gimnazjum Nr 31 Specjalne
V Liceum Profilowane
Szkoła Policealna nr 11
ul. Grażyńskiego 17, 40-126 Katowice, tel. (032) 258 43 59

Zespół Szkół Specjalnych Nr 6
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 6 dla Dzieci Chorych
Gimnazjum Specjalne Nr 34 dla Dzieci Chorych
ul. Medyków 16, 40-751 Katowice, tel. (032) 207 16 75

Zespół Szkół Specjalnych Nr 7

Szkoła Podstawowa Nr 6 Specjalna

- oddział dla uczniów z autyzmem

Gimnazjum Specjalne Nr 30

- oddział dla uczniów z autyzmem

ul. Zamkowa 2 A, 40-414 Katowice, tel. (032) 255 71 95

Zespół Szkół Specjalnych Nr 8

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 7

- oddział dla uczniów z autyzmem

Gimnazjum Specjalne Nr 25

- oddział dla uczniów z autyzmem

ul. Szkolna 5, 40-006 Katowice, tel. (032) 253 95 70

Zespół Szkół Specjalnych Nr 9

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 39

Gimnazjum Specjalne Nr 26

ul. Ścigały 17, 40-208 Katowice, tel. (032) 204 76 71

- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi

Zespół Szkół Specjalnych Nr 10

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 55

Gimnazjum Specjalne Nr 27

ul. Ks. Bpa Bednorza 13, 40-384 Katowice, tel. (032) 256 90 67

Zespół Szkół Specjalnych Nr 11

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 60

Gimnazjum Specjalne Nr 28

ul. Gliwicka 148 A, 40-852 Katowice, tel. (032) 254 18 67

Zespół Szkół Specjalnych Nr 12

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 61

- oddziały dla uczniów z autyzmem

Gimnazjum Specjalne Nr 29

- oddziały dla uczniów z autyzmem

ul. Kołobrzaska 8, 40-718 Katowice, tel.(032) 252 67 73

Mysłowice

Zespół Szkół Specjalnych im. Janusza Korczaka

Szkoła Podstawowa nr 8

Gimnazjum

Szkoła Przysposabiająca do Pracy

Plac Wolności 3, 41-400 Mysłowice, tel. (032) 222 20 56

Piekary Śląskie

Miejskie Przedszkole Nr 15 z Oddziałami Specjalnymi

ul. Skłodowskiej 104, 41-949 Piekary Śl., tel. (032) 767 81 84

- do przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Zespół Szkół im. Marii Grzegorzewskiej
Szkoła Podstawowa Specjalna
Gimnazjum Specjalne
ul. Popiełuszki 1, 41-940 Piekary Śląskie, tel. (032) 287 15 64
- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem

Ruda Śląska

Miejskie Przedszkole Nr 40 z Oddziałami Specjalnymi
ul. Norwida 12, 41-700 Ruda Śląska, tel. (032) 248 49 21

Miejskie Przedszkole Nr 43 z Oddziałami Specjalnymi
ul. Drozdów 6, 41-705 Ruda Śląska, tel. (032) 242 77 43

Zespół Szkół Specjalnych Nr 3 im. Św. Łukasza
Szkoła Podstawowa Nr 12 Specjalna
Gimnazjum Specjalne Nr 17
- oddział dla uczniów z autyzmem
ul. Sygietyńskiego 6, 41-710 Ruda Śląska, tel. (032) 340 00 10

Zespół Szkół Specjalnych Nr 2
Szkoła Podstawowa Nr 35 Specjalna
Gimnazjum Specjalne Nr 16
ul. Magazynowa 35 A, 41-700 Ruda Śląska, tel. (032) 248 12 71
- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z cechami autyzmu

Zespół Szkół Specjalnych Nr 4
Szkoła Podstawowa Nr 11 Specjalna
Gimnazjum Specjalne Nr 15
ul. Bielszowicka 108, 41-711 Ruda Śląska, tel. (032) 242 01 07

Rybnik

Specjalny Zespół Szkolno-Przedszkolny
Przedszkole Specjalne Nr 48
Szkoła Podstawowa Nr 38
Gimnazjum Specjalne Nr 16
ul. Hibnera 41, 44-217 Rybnik, tel. (032) 422 64 07
- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 7
- oddziały dla uczniów z autyzmem
Gimnazjum Nr 15 Specjalne
ul. Mikołowska 21, 44-200 Rybnik, tel. (032) 422 40 55

Siemianowice Śląskie

Zespół Szkół Specjalnych

Szkoła Podstawowa Nr 9 Specjalna

Gimnazjum Nr 6 Specjalne

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 3

Szkoła Przysposabiająca do Pracy

ul. Myśliwiecka 6, 41-100 Siemianowice Śląskie, tel. (032) 220 15 42

- *do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem*

Sosnowiec

Przedszkole Miejskie Nr 56 z Oddziałami Specjalnymi

ul. Jagiellońska 13E, 41-200 Sosnowiec, tel. (032) 292 39 11

Przedszkole Miejskie Nr 55 z Oddziałami Specjalnymi

ul. Akacyjowa 81, 41-200 Sosnowiec, tel. (032) 293 36 97

- *do Przedszkola uczęszczają uczniowie z autyzmem*

Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 6

Szkoła Podstawowa Nr 33 z Oddziałami Specjalnymi

Gimnazjum Nr 27 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Starzyńskiego 42, 41-200 Sosnowiec, tel. (032) 263 43 60

Zespół Szkół Specjalnych Nr 4

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 44

- *odział dla uczniów z autyzmem*

Gimnazjum Specjalne Nr 23

- *odział dla uczniów z autyzmem*

Szkoła Przysposabiająca do Pracy

ul. Roweckiego 2, 41-200 Sosnowiec, tel. (032) 291 74 67

Zespół Szkół Specjalnych Nr 1

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 24

Gimnazjum Specjalne Nr 20

Zasadnicza Szkoła Zawodowa

ul. Teatralna 3, 41-200 Sosnowiec, tel. (032) 266 61 97

- *do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem*

Świętochłowice

Zespół Szkół Specjalnych

Gimnazjum Specjalne Nr 7

Zasadnicza Szkoła Zawodowa

ul. Szkolna 13, 41-600 Świętochłowice, tel. (032) 245 27 94

Zabrze

Przedszkole Nr 34 z Oddziałami Specjalnymi

ul. Brysza 4, 41-800 Zabrze, tel. (032) 271 27 81

Centrum Edukacji i Rehabilitacji

Przedszkole "Nasz Dom"

Szkoła Podstawowa "Nasz Dom"

Gimnazjum Specjalne "Nasz Dom"

Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy

ul. Wyciska 5, 41-806 Zabrze, tel. (032) 271 43 52

- do Centrum uczęszczają uczniowie z autyzmem

Zespół Szkół Specjalnych Nr 41

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 41

- oddziały dla uczniów z autyzmem

Gimnazjum Specjalne Nr 41

ul. Szkolna 7, 41-800 Zabrze, tel. (032) 271 02 15

Zespół Szkół Specjalnych Nr 40

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 40

Gimnazjum Specjalna Nr 40

ul. Bytomska 24, 41-803 Zabrze, tel. (032) 271 47 32

Zespół Szkół Specjalnych Nr 39

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 39

Gimnazjum Specjalne Nr 39

ul. 3 Maja 16, 41-800 Zabrze, tel.: (032) 271 24 93

Zespół Szkół Nr 42

Szkoła Podstawowa dla Dzieci Nieślyszących i Słabosłyszających

Gimnazjum dla Dzieci Nieślyszących i Słabosłyszających

Liceum Profilowane Specjalne dla Uczniów Nieślyszących i Słabosłyszających

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna dla Uczniów Nieślyszących i Słabosłyszających

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna dla Uczniów z Upośledzeniem w Stopniu

Lekkim

Szkoła Przystosowująca do Pracy dla Uczniów z Upośledzeniem w Stopniu Lekkim

Liceum Uzupełniające Specjalne

ul. Sienkiewicza 43, 41-800 Zabrze, tel. (032) 271 87 70

Żory

Zespół Szkół Specjalnych

Szkoła Podstawowa Nr 12 Specjalna

Gimnazjum Nr 7 Specjalne

Zasadnicza Szkoła Zawodowa

Szkoła Przystosowująca do Pracy

Osiedle Pawlikowskiego, 44-240 Żory, tel. (032) 434 33 18

- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem

powiat będziński

Zespół Szkół Specjalnych

Szkoła Podstawowa Nr 6 Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna

ul. Szpitalna 85, 41-250 Czeladź, tel. (032) 265 15 15

powiat bieruńsko-lędziński

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Jana Brzechwy
Szkoła Podstawowa Specjalna
Gimnazjum Specjalne
Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy
Biała Wielka 208a, 42-235 Lelów, tel. (034) 355 00 04
- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem sprzężonym z upośledzeniem umysłowym

powiat cieszyński

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy
Przedszkole Specjalne
Szkoła Podstawowa Specjalna
Gimnazjum Specjalne
Ośrodek Wczesnej Interwencji
ul. Mickiewicza 13, 43-400 Cieszyn, tel. (033) 858 13 63, (033) 858 13 64
- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem

Zespół Szkół Specjalnych
Szkoła Podstawowa Specjalna
Gimnazjum Specjalne
Zasadnicza Szkoła Zawodowa
Szkoła Przystosowująca do Pracy
ul. Mickiewicza 12, 43-430 Skoczów, tel. (033) 853 30 48
- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem

Gimnazjum z Oddziałami Specjalnymi
ul. 1 Maja 38, 43-246 Strumień, tel. (033) 857 02 25
- do szkoły uczęszczają uczniowie z autyzmem

powiat gliwicki

Zespół Szkół Specjalnych
Szkoła Podstawowa Specjalna
Gimnazjum Specjalne
ul. Poniatowskiego 2, 44-120 Pyskowice, tel. (032) 233 26 51

powiat lubliniecki

Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Nieśłyszących i Słabosłyszących
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 2
Gimnazjum Specjalne Nr 5
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna
Szkoła Przystosowująca do Pracy
Technikum Specjalne Nr 3
Policealna Szkoła Zawodowa Specjalna
ul. Stalmacha 90, 42-700 Lubliniec, tel. (034) 356 32 41
- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem

Zespół Szkół Specjalnych Nr 2
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 3
- oddział dla uczniów z autyzmem
Gimnazjum Specjalne Nr 3
- oddział dla uczniów z autyzmem
ul. Stalmacha 14, 42-700 Lubliniec, tel. (034) 351 14 34

powiat mikołowski

Zespół Szkół Specjalnych Nr 1
Szkoła Podstawowa Specjalna
Gimnazjum Specjalne
ul. Gliwicka 366, 40-390 Mikołów, tel. (032) 32 20 462

Zespół Szkół Specjalnych Nr 2
Szkoła Podstawowa Specjalna nr2
Gimnazjum Specjalne Nr 3
Zasadnicza Szkoła Zawodowa
Szkoła Przystosowująca do Pracy
Plac Salwatorianów 1, 49-190 Mikołów, tel. (032) 226 22 37
- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem

Zespół Szkół Specjalnych
Szkoła Podstawowa Specjalna
Gimnazjum Specjalne
ul. Mikołowska 208, 43-180 Orzesze-Zawisze, tel. (032) 221 15 28

powiat pszczyński

Zespół Szkół Specjalnych
Szkoła Podstawowa Specjalna
Gimnazjum Specjalne
ul. Uzdrowska 24, 43-230 Goczałkowice Zdrój, tel. (032) 212 70 63

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy
Przedszkole Specjalne
Gimnazjum Specjalne
Szkoła Podstawowa Specjalna
ul. Antesa 4, 43-200 Pszczyna, tel. (032) 210 48 47
- do Ośrodka uczęszczają uczniowie z autyzmem sprzężonym z upośledzeniem umysłowym

Zespół Szkół Specjalnych Nr 3
Szkoła Podstawowa Nr 23 Specjalna
Gimnazjum Specjalne nr 7 Specjalne
ul. Zamenhofska 5, 43-200 Pszczyna, tel. (032) 210 03 40
- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem

powiat raciborski

Zespół Szkół Specjalnych

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 10

Gimnazjum Specjalne

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna Nr 3

Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy

ul. Królewska 19, 47-400 Racibórz, tel. (032) 415 49 91

- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem

Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Nieśłyszących i Słabosłyszących

Szkoła Podstawowa Specjalna

Publiczne Gimnazjum Specjalne

ul. Karola Miarki 4, 47-400 Racibórz, tel. 032 415 30 01

powiat rybnicki

Zespół Szkół Specjalnych

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

ul. Przedszkolna 1, 44-238 Czerwionka-Leszczyny, tel. 032 431 29 91

- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z autyzmem

powiat tarnogórski

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 7

Gimnazjum Specjalne

ul. Strzelców Bytomskich 7, 42-600 Tarnowskie Góry, tel. (032) 285 28 93

powiat zawierciański

Przedszkole Nr 7 z Oddziałami Specjalnymi

ul. Sienkiewicza 60, 42-400 Zawiercie, tel. (032) 671 05 99

- do przedszkola uczęszczają uczniowie z autyzmem

Zespół Szkół i Placówek Specjalnych

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 15

- oddział dla uczniów z autyzmem

Gimnazjum Specjalne Nr 5

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 3

Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy

Liceum Uzupełniające Specjalne

ul. Plac Dąbrowskiego 19, 42-400 Zawiercie, tel. (032) 672 15 17

powiat żywiecki

Zespół Szkół Specjalnych

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 3

Gimnazjum Specjalne Nr 3

ul. Żywiecka 210, 34-325 Łodygowice, tel. (033) 863 13 26

- do Zespołu Szkół uczęszczają uczniowie z cechami autyzmu

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy "Promyk"

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

ul. Jana Kazimierza 128, 34-360 Milówka, tel. (033) 863 77 44

- do ośrodka uczęszczają uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi i cechami autyzmu

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Grupa Przedszkolna dla Dzieci z Autyzmem

Szkoła Podstawowa Specjalna

- oddziały dla uczniów z autyzmem

Gimnazjum Specjalne

- oddziały dla uczniów z autyzmem

Zasadnicza Szkoła Zawodowa

Szkoła Przystosowująca do Pracy

ul. Kopernika 77, 34-330 Żywiec, tel. (033) 861 32 71

■ **SZKOŁY I PRZEDSZKOLA INTEGRACYJNE LUB Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI:**

Bielsko-Biała

Przedszkole Integracyjne Nr 1

ul. Korzenna 37, 43-300 Bielsko-Biała, tel. (033) 815 86 39

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 6 Integracyjna

ul. Brodzińskiego 3, 43-300 Bielsko-Biała, tel. (033) 812 49 35

- do Szkoły uczęszczają dzieci z cechami autyzmu

Bytom

Szkoła Podstawowa Nr 51 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Łużycka 12, 41-902 Bytom, tel. (032) 787 61 00

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Chorzów

Przedszkole Nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Powstańców 51, 41-500 Chorzów, tel. (032) 241 17 72

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Przedszkole Nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Lipińska 9, 41-500 Chorzów, tel. (032) 241 16 57

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Przedszkole Integracyjne Nr 16

ul. Brzozowa 9, 41-506 Chorzów, tel. (032) 246 30 38

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Skrajna 2, 41-506 Chorzów, tel. (032) 246 11 15

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Zespół Szkół Integracyjnych

Szkoła Podstawowa Nr 22

Gimnazjum Integracyjne

ul. Św. Piotra 9 a, 41-500 Chorzów, tel. (032) 348 12 83

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Gimnazjum Nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Ks. Czempieła 52, 41-506 Chorzów, tel. (032) 246 62 26

Częstochowa**Miejskie Przedszkole Integracyjne Nr 35**

ul. 1 Maja 5/7, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 324 72 80

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Miejskie Przedszkole Nr 43 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Czecha 17, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 362 30 33

Szkoła Podstawowa Nr 31 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. PCK 18, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 325 34 26

Szkoła Podstawowa Nr 48 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Schillera 5, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 322 22 51

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi Nr 53

ul. Orkana 95/109, 42-229 Częstochowa, tel. (034) 363 38 60

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 54 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Kukuczki 30, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 362 50 05

- do Szkoły uczęszczają dzieci z cechami autyzmu

Gimnazjum Nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Okólna 31/39, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 361 38 86

Dąbrowa Górnicza**Przedszkole Nr 29 z Oddziałami Integracyjnymi**

ul. Ludowa 4, 41-310 Dąbrowa Górnicza, tel. (032) 262 22 29

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Przedszkole Nr 20 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Adamieckiego 15, 41-300 Dąbrowa Górnicza, tel. (032) 262 51 70

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Gliwice

Przedszkole Miejskie z Oddziałami Integracyjnymi Nr 21

ul. Górnych Wałów 19, 44-100 Gliwice, tel. (032) 231 45 56

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Przedszkole Miejskie Nr 31 Integracyjne

ul. Mickiewicza 65, 44-100 Gliwice, tel. (032) 231 87 94

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

**Szkoła Podstawowa Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi
i Oddziałem Przedszkolnym**

ul. Kozielska 39, 44-100 Gliwice, tel. (032) 237 99 50, (032) 237 94 15

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Daszyńskiego 424, 44-151 Gliwice, tel. (032) 234 82 21

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

**Szkoła Podstawowa Nr 10 z Oddziałem Przedszkolnym
i Oddziałami Integracyjnymi**

ul. Ligonía 36, 44-100 Gliwice, tel. (032) 231 88 61

- do Szkoły uczęszczają dzieci z Zespołem Aspergera

Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 5

Gimnazjum Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi

VIII Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Mewy 36, 44-114 Gliwice, tel.: (032) 232 25 01

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem i Zespołem Aspergera

Jastrzębie Zdrój

Publiczne Przedszkole Nr 14 z Oddziałami Specjalnymi i Integracyjnymi

ul. Zielona 2, 44-335 Jastrzębie-Zdrój, tel. (032) 471 52 64

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Zielona 2A, 44-335 Jastrzębie-Zdrój, tel. (032) 471 39 88

Jaworzno

Przedszkole Nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Fredry 16, 43-609 Jaworzno, tel. (032) 616 25 55

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Kasprzaka 6, 43-600 Jaworzno, tel. (032) 617 77 01

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Ławczana 12, 43-609 Jaworzno, tel. (032) 616 59 61

- do szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Katowice

Miejskie Przedszkole Nr 15 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Związkowa 20, 40-730 Katowice, tel. (032) 252 59 08

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Miejskie Przedszkole Nr 41 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Koraszewskiego 6, 40-750 Katowice, tel. (032) 202 92 95

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Miejskie Przedszkole Nr 47 z Oddziałami Specjalnymi i Integracyjnymi

ul. Słoneczna 60, 40-136 Katowice, tel. (032) 206 22 40

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Miejskie Przedszkole Nr 50 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Mościckiego 2, 40-841 Katowice, tel. (032) 254 30 55

- do Przedszkola uczęszczają głównie dzieci niepełnosprawne ruchowo,
są w nim również dzieci z cechami autyzmu

Miejskie Przedszkole Nr 67 z Oddziałami Specjalnymi i Integracyjnymi

ul. Roździeńskiego 88, 40-203 Katowice, tel. (032) 258 10 36

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Miejskie Przedszkole Nr 91 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Adama 33, 40-463 Katowice, tel. (032) 256 02 58

- do Przedszkola uczęszczali w poprzednich latach dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Nasypowa 16, 40-551 Katowice, tel. (032) 257 15 85

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 51 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Przyjazna 7A, 40-467 Katowice, tel. (032) 351 20 70

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 67 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Zielona 5, 0-756 Katowice, tel. 032 202 39 10

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Gimnazjum Nr 22 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Hetmańska 8, 40-560 Katowice, tel. (032) 252 78 85

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Zespół Szkół Integracyjnych nr 1

Szkoła Podstawowa Nr 58 z Oddziałami Integracyjnymi

Gimnazjum Integracyjne Nr 36

ul. Bocheńskiego 149, 40-816 Katowice, tel. (032) 254 45 96

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Zespół Szkolno-Przedszkolny
Przedszkole nr 58
Szkoła Podstawowa Nr 47 z Oddziałami Integracyjnymi
ul. Grzegorzka 4, 40-309 Katowice, tel. (032) 256 61 48

Mysłowice

Przedszkole Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi
ul. Laryska 9, 41-403 Mysłowice, tel. (032) 222 69 20
- do Przedszkola uczęszczają dzieci z cechami autyzmu

Szkoła Podstawowa Nr 13 z Oddziałami Integracyjnymi
ul. Ks. Kard. A. Hlonda 14, 41-412 Mysłowice, tel. 032 222 36 23

Piekary Śląskie

Miejska Szkoła Podstawowa Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi
ul. Szpitalna 9 41-940 Piekary Śl., tel. (032) 287 16 76

Ruda Śląska

Miejskie Przedszkole Nr 47 z Oddziałami Integracyjnymi
ul. Szramka 3, 41-705 Ruda Śląska, tel. (032) 242 77 82
- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 4 z Klasami Integracyjnymi
ul. Tołstoja 1, 41-709 Ruda Śląska, tel. (032) 248 69 34

Szkoła Podstawowa Nr 13 z Oddziałami Integracyjnymi
ul. Ks. Józefa Niedzieli 61, 41-711 Ruda Śląska, tel. (032) 242 09 55

Szkoła Podstawowa Sportowa Nr 15 z Klasami Integracyjnymi
ul. Energetyków 15, 41-706 Ruda Śląska, tel. (032) 242 62 64

Gimnazjum Nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi
ul. Zamenhofa 12, 41-706 Ruda Śląska, tel. (032) 242 65 23
- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Rybnik

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi Nr 1
ul. Chrobrego 29, 44-200 Rybnik, tel. (032) 422 25 87
- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Gimnazjum Nr 7 z Klasami Integracyjnymi
ul. Sztolniowa 29b, Rybnik 44-251, tel. (032) 421 82 28

Siemianowice Śląskie

Zespół Szkół Integracyjnych

Szkoła Podstawowa nr 20 z Oddziałami Integracyjnymi

Gimnazjum nr 8 Integracyjnym

ul. Lipowa 3, 41-100 Siemianowice Śląskie, tel. (032) 220 02 23

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Sosnowiec

Przedszkole Miejskie Nr 43 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Bohaterów Monte Cassino 46, 41-200 Sosnowiec, tel. (032) 263 19 96

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Zespół Szkół Nr 5

Szkoła Podstawowa Nr 38 z Oddziałami Specjalnymi i Integracyjnymi

Gimnazjum Nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Bohaterów Monte Cassino 46, 41-221 Sosnowiec, tel.: (032) 263 19 19

- do Szkoły uczęszczają dzieci z cechami autyzmu

Tychy

Przedszkole Nr 29 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Hubala 7, 43-100 Tychy, tel. (032) 217 55 26

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Przedszkole Nr 12 z Oddziałami Specjalnymi i Integracyjnymi

ul. Czarnieckiego 5, 43-100 Tychy, tel.(032) 227 35 48

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 22 z Klasami Sportowymi i Oddziałami Integracyjnymi

ul. Harcerska 25, 43-100 Tychy, tel. 032 218 28 51

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 40 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Zgrzebniooka 45, 43-100 Tychy, tel. (032) 219 66 58

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

II Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi

ul. C.K. Norwida 40, 43-100 Tychy, tel. (032) 227 41 65

Zabrze

Przedszkole Nr 48 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Kotarbińskiego 18, 41-819 Zabrze, tel. (032) 275 21 59

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Przedszkole Językowo- Sportowe z Oddziałami Integracyjnymi "Miriada"

ul. Park Hutniczy 15, 41-800 Zabrze, tel. (032) 271 68 79

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Londzina 2, 41-800 Zabrze, tel. (032) 271 43 96

- *Szkoła dla dzieci niesłyszących i niewidzących*

Szkoła Podstawowa Nr 14 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Gdańska 10, 41-800 Zabrze, tel. (032) 271 61 80

- *do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem*

Żory

Przedszkole Nr 22 z Oddziałami Integracyjnymi

Osiedle W. Korfantego, 44-240 Żory, tel. (032) 434 32 37

Zespół Szkół Nr 8

Szkoła Podstawowa Nr 16 z Oddziałami Integracyjnymi

Gimnazjum Nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi

Osiedle W. Korfantego, 44-240 Żory, tel. (032) 434 54 44

powiat będziński

Szkoła Podstawowa Nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Broniewskiego 12, 42-500 Będzin, tel. 032 267 35 37

- *do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem*

powiat bielski

Szkoła Podstawowa Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Kochaja 1, 43-340 Kozy, tel. (033) 817 42 17

Zespół Szkół

Szkoła Podstawowa Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi

Gimnazjum Publiczne z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Bielska 17, 43-518 Ligota, tel. (032) 214 36 00

- *do Szkoły uczęszczały dzieci z autyzmem*

powiat bieruńsko-lędziński

Przedszkole Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Hołodunowska 20, 43-143 Lędziny, tel. (032) 216 60 60

- *do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem*

Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Węglowa 11, 43-155 Bieruń, tel. (032) 216 29 70

Szkoła Podstawowa Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Krakowska 28, 43-150 Bieruń, tel. (032) 216 40 67

Gminne Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Świętego Jana 33A, 43-220 Bojszowy, tel. (032) 218 99 40

powiat cieszyński

Przedszkole Nr 2 Integracyjne

ul. Ks. J. Trzanowskiego 4, 43-400 Cieszyn, tel. (033) 852 06 09
- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Gen.J.Hallera 8, 43-400 Cieszyn, tel. (033) 852 01 68
- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 5 Integracyjna

ul. Wojska Polskiego 1, 43-400 Cieszyn, tel. (033) 852 17 92

Gimnazjum Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Szymanowskiego 9, 43-400 Cieszyn, tel. (033) 851 42 80
- do Szkoły uczęszczały dzieci z autyzmem

Zespół Szkół nr 1

Szkoła Podstawowa Nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi

Gimnazjum Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. G. Morcinka 20, 43-430 Skoczów, tel. (033) 479 30 20, (033) 479 30 21
- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

powiat gliwicki

Miejska Szkoła Podstawowa Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Wilsona 22, 44-190 Knurów, tel. (032) 235 27 27
- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

powiat kłobucki

Przedszkole Gminne Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Orzeszkowej 44, 42-100 Kłobuck, tel. (034) 317 26 16

Przedszkole z Oddziałem Integracyjnym

ul. Sportowa 2B, 42-130 Wręczyca Wielka, tel. (034) 317 00 53

Gminne Przedszkole Publiczne Nr 1 z Oddziałem Integracyjnym

ul. Brzozowa 5, 43-225 Wola, tel. (032) 211 84 37

Szkoła Podstawowa Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Lipowa 3, 43-225 Wola, tel. (032) 211 83 69

powiat lubliniecki

Szkoła Podstawowa Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Sądowa 9, 42-700 Lubliniec, tel. (034) 351 14 11

powiat myszkowski

Przedszkole Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Millenium 19, 42-300 Myszków, tel. (034) 313 08 01

Zespół Szkół Publicznych nr 3 w Myszkowie

Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi

Gimnazjum nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi i Klasami Specjalnymi

ul. Kościuszki 30, 42-300 Myszków, tel. (034) 313 28 56, 313 56 05

Szkoła Podstawowa Nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Sikorskiego 20A, 42-300 Myszków, tel. (034) 313 20 01

powiat pszczyński

Przedszkole Nr 2 z Oddziałami Integracyjnym

ul. Kolejowa 4, 43-170 Łaziska Górne, tel. (032) 224 12 42

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 18 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Księżycowa 25, 43-200 Pszczyna, tel. (032) 210 42 21

Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi Nr 2

ul. Przemysłowa 7, 43-225 Wola, tel. (032) 211 83 27

powiat raciborski

Przedszkole Nr 24 z Oddziałami Integracyjnym i Specjalnymi

ul. Bielska 2, 47-400 Racibórz, tel. (032) 415 32 75

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 1 z Oddziałami Integracyjnym

ul. Cecylii 30, 47-400 Racibórz, tel. (032) 415 50 17

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

powiat rybnicki

Przedszkole Nr 1 z Oddziałami Integracyjnym

ul. Pojdy 62, 44-238 Czerwionka Leszczyny, tel. (032) 431 16 41

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

powiat wodzisławski

Sportowa Szkoła Podstawowa Nr 2 z Klasami Integracyjnymi

ul. Rogozina 55, 44-310 Radlin, tel. (032) 455 83 30

Szkoła Podstawowa Nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Tysiąclecia 25, 44-300 Wodzisław Śląski, tel. (032) 455 48 30

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

Zespół Szkół

Szkoła Podstawowa Nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi

Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi nr 4

ul. Armii Ludowej Nr 11, 44-304 Wodzisław Śląski, tel. (032) 456 96 01

powiat żywiecki

Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi Nr 1

ul. Słonki 4, 34-300 Żywiec, tel. (033) 861 27 17

- do Przedszkola uczęszczają dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Oczków 101, 34-300 Żywiec, tel.: (033) 865 22 05, (033) 865 25 79

- do Szkoły uczęszczają dzieci z autyzmem

III. WSPARCIE OFEROWANE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

Jeżeli jesteś w trudnej sytuacji życiowej,
spowodowanej wychowywaniem dziecka z autyzmem,
masz prawo skorzystać z różnych form wsparcia
oferowanego w ramach pomocy społecznej
przez ośrodek pomocy społecznej (OPS).

Spełniając warunki dotyczące dochodów, możesz starać się w OPS m.in. o zasiłek celowy.
Natomiast niezależnie od dochodów masz prawo do pomocy w formie pracy socjalnej,
poradnictwa oraz specjalistycznych usług opiekuńczych (pomoc dla Twojego dziecka).

■ SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE (SUO)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (SUO) są dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Usługi te są świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Wsparcie w postaci usług przyznaje się osobom, które wymagają pomocy innych. Ośrodek Pomocy Społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala w decyzji administracyjnej ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

W ramach SUO prowadzone jest m.in.: uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym także wspólne organizowanie i spędzanie czasu wolnego, korzystanie z usług różnych instytucji, asystowanie w codziennych czynnościach życiowych, usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu, t.j. współpraca ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno-pedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego zmierzającego do wszechstronnej aktywizacji osoby korzystającej ze specjalistycznych usług. W ramach usług mogą być realizowane zalecenia przekazywane przez terapeutów do pracy w domu. Specjalistyczne usługi są świadczone przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania

zawodu m.in.: pracownika socjalnego, psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty zajęciowego, asystenta osoby niepełnosprawnej lub innego zawodu dającego wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć określone specjalistyczne usługi. Osoby te muszą także posiadać określony w przepisach staż pracy.

■ **UWAGA** ►► Specjalistyczne usługi opiekuńcze są szczególnie cenną formą wspomaganie umożliwiającą m.in.:

- zapewnienie dzieciom i młodzieży intensywnych form kompleksowych oddziaływań (najlepiej przez współpracę osób świadczących SUO ze specjalistycznym ośrodkiem, w którym będą przygotowywane programy terapeutyczne, rehabilitacyjne i edukacyjne),
- pomoc asystenta w różnych sytuacjach życiowych – w placówkach edukacyjnych oraz aktywizacji społecznej i zawodowej, a także w integracji społecznej w codziennym życiu.

SUO przyznawane są niezależnie od dochodów. Jednak poziom dochodów odgrywa rolę przy ustalaniu odpłatności za korzystanie z usług. W przypadku dochodu poniżej 477 zł netto na osobę w rodzinie, usługi te realizowane są nieodpłatnie, w przypadku przekroczenia tego progu są współfinansowane w różnym stopniu przez świadczeniobiorcę.

►► **WAŻNE!** ◄◄

Jeżeli chcesz starać się o specjalistyczne usługi opiekuńcze:

- należy złożyć w Ośrodku Pomocy Społecznej podanie o przyznanie tej formy pomocy (na kopii podania poprosz o potwierdzenie jego złożenia, podanie możesz także posłać listem poleconym),
- konieczne jest dołączenie zaświadczenia lekarskiego, wydanego przez lekarza psychiatrę, które określa potrzebę korzystania z usług,
- OPS przeprowadzi wywiad środowiskowy,
- OPS powinien wydać decyzję administracyjną dot. przyznania bądź nie tej formy pomocy,
- usługi przysługują niezależnie od tego czy rodzic zrezygnował z pracy, by opiekować się dzieckiem czy też pracuje,
- fakt, że dziecko chodzi do przedszkola czy szkoły nie stanowi powodu odmowy przyznania usług.

Więcej na temat SUO dla osób z zaburzeniami psychicznymi można przeczytać na stronie internetowej Fundacji SYNAPSIS:

www.synapsis.waw.pl/images/stories/poradnictwo/informacje_dla_rodzicow/suo_10_2006.pdf

■ **ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE – ZASIŁEK CELOWY**

Zasiłek celowy przyznawany jest na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej (np. pokrycie kosztów zakupu leków, opłacenie specjalistycznej terapii, niedostępnej w ramach publicznej służby zdrowia, pokrycie kosztów dojazdu na terapię, zakup żywności, opału).

Zasiłek ten przyznawany jest rodzinom, w których miesięczny dochód netto (po odjęciu składek emerytalno-rentowych, zdrowotnych i ew. alimentów płaconych przez członka rodziny) nie przekracza 351 zł na osobę.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach rodzinie przekraczającej kryterium dochodowe

może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości 351 zł lub 477 zł.

Z podaniem o zasiłek celowy należy zwrócić się do OPS w miejscu zamieszkania. W trakcie procedury przyznawania pomocy zostanie przeprowadzony wywiad środowiskowy przez pracownika socjalnego; trzeba będzie dostarczyć także informacje o dochodach rodziny.

■ PRACA SOCJALNA I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Praca socjalna świadczona jest przez pracownika socjalnego i ma na celu wsparcie osób i rodzin (m.in. rozwinięcie i wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej), opiekujących się osobą z autyzmem. W ramach pracy socjalnej można oczekiwać wsparcia w pokierowaniu gdzie i jak załatwić sprawy związane np. z uzyskaniem dla dziecka stosownego orzeczenia, świadczeń. Pracownik socjalny powinien wspierać rodzinę także w szukaniu miejsc, w których można uzyskać pomoc dla dziecka, młodej czy dorosłej osoby z autyzmem, kierować do innych instytucji pomocowych. Praca socjalna i poradnictwo świadczone są osobom i rodzinom bez względu na posiadany przez nie dochód. Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub potrzebują wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy dot. funkcjonowania rodziny, w tym problemy związane z opieką nad osobą niepełnosprawną. Prowadzenie pracy socjalnej i poradnictwa socjalnego nie wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, ani wydania decyzji administracyjnej w tej sprawie.

Podstawa prawna:
Ustawa z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 115, poz. 728),
Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dn. 19 kwietnia 2005 r.
w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2005 r., nr 77, poz. 672),
Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dn. 22 września 2005 r.
w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r., nr 189, poz. 1598 z późn. zm.)

Jeżeli masz problemy z uzyskaniem specjalistycznych usług opiekuńczych możesz kontaktować się z:

Wydziałem Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego:
ul. Powstańców 41a, 40-032 Katowice, tel. (032) 207 78 24, 207 78 74,
fax (032) 20 77 811
e-mail:ps-sekretariat@katowice.uw.gov.pl

■ **Gdzie szukać informacji?** ►► W zależności od tego czy mieszkasz w gminie miejskiej, miejsko-wiejskiej, wiejskiej, ośrodek pomocy społecznej może nosić nazwę: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Informacje o Ośrodku Pomocy Społecznej w Twojej gminie możesz uzyskać w Urzędzie Gminy (Miasta).

IV. ŚWIADCZENIA SOCJALNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN

Jeżeli wychowujesz dziecko niepełnosprawne (tj. z orzeczoną niepełnosprawnością), masz prawo do ubiegania się o świadczenia rodzinne (zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, świadczenie pielęgnacyjne). Świadczenia te mają na celu pokrycie, choćby częściowe, wydatków związanych z wychowywaniem dziecka niepełnosprawnego.

■ ZASIŁEK PIELEGNACYJNY

Zasiłek pielęgnacyjny (153 zł miesięcznie) przyznawany jest zarówno dzieciom, jak i dorosłym, niezależnie od dochodów rodziny. Podstawą do jego przyznania jest m.in. złożenie wniosku oraz udokumentowanie niepełnosprawności danej osoby.

■ ZASIŁEK RODZINNY WRAZ Z DODATKAMI

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przyznawany jest na okres zasiłkowy trwający od września do końca sierpnia roku kolejnego. W przypadku, gdy w rodzinie jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 583 zł.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko: 18 r.ż. lub do końca nauki w szkole (nie dłużej niż do ukończenia 21 r.ż.), do 24 r.ż., jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i posiada orzeczenie o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie: 68 zł na dziecko do 5 r.ż., 91 zł na dziecko pomiędzy 5, a 18 r.ż. oraz 98 zł na dziecko w wieku powyżej 18 r.ż. do ukończenia 24 r.ż.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu m.in.:

- **opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego** (400 zł miesięcznie; maksymalnie przez 72 miesiące jeżeli rodzic przebywa na urlopie wychowawczym, by sprawować opiekę nad dzieckiem z orzeczoną niepełnosprawnością albo o znacznym stopniu niepełnosprawności),

- **kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego** (60 zł miesięcznie do ukończenia 16 r.ż., jeżeli dziecko ma wydane orzeczenie o niepełnosprawności, 80 zł miesięcznie na dziecko powyżej 5 r.ż. do 24 r.ż. jeżeli legitymuje się ono orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności),
- **rozpoczęcia roku szkolnego** (jednorazowo 100 zł dla dziecka, które rozpoczęło roczne przygotowanie przedszkolne – tzw. klasę 0, uczęszczającego do szkoły).

Świadczenie pielęgnacyjne (520 zł miesięcznie) przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności. W przypadku dziecka do 16 r.ż. w orzeczeniu powinny być zaznaczone łącznie wskazania: konieczności stałej lub długotrwałej opieki, lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W przypadku osoby pow. 16 r.ż. wymagane jest orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 583 zł.

- **Gdzie ubiegać się o świadczenie?** ► Świadczenia rodzinne są przyznawane i wypłacane przez Urząd Gminy bądź Urząd Miasta. W niektórych gminach może być to także Ośrodek Pomocy Społecznej (wydział świadczeń rodzinnych). Zasiłek pielęgnacyjny może być wypłacany przez OPS lub oddział ZUS.

Podstawa prawna:
 Ustawa z dn. 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2003 r., nr 139, poz. 992 z późn. zm.),
 Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dn. 2 czerwca 2005 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. z 2005 r., nr 105, poz. 881 z późn. zm.),
 Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 18 lipca 2006 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2006 r., nr 130, poz. 903).

V. ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Jeżeli chcesz korzystać z uprawnień i świadczeń przysługujących osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom, Twoje dziecko powinno mieć wydane orzeczenie o niepełnosprawności (dla osób do 16 roku życia) lub orzeczenie o lekkim, umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności (dla osób powyżej 16 roku życia).

Orzeczenia te są wydawane na wniosek osoby zainteresowanej (lub jej przedstawiciela prawnego) na określony czas, zazwyczaj na 2-3 lata (orzeczenie o stopniu niepełnosprawności może być wydane bezterminowo). Orzeczenia te wydają Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności (w miastach na prawach powiatu są to Miejskie Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności). Aby otrzymać orzeczenie należy:

- złożyć do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wypełniony wniosek o wydanie orzeczenia,
- dołączyć do wniosku zaświadczenie lekarskie na określonym druku wypełnione przez lekarza, pod którego opieką znajduje się dana osoba (wskazane jest, aby w przypadku osoby z autyzmem lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwojowymi, był to lekarz psychiatra),
- dołączyć do wniosku kserokopię dokumentacji medycznej, wyników badań, konsultacji, opinie psychologiczne, opinie pedagogiczne (dokumenty odnoszące się do potwierdzenia stanu zdrowia). Druk wniosku i zaświadczenia lekarskiego można otrzymać w siedzibie zespołu orzekającego,
- orzeczenie wydawane jest po przeprowadzeniu oceny stanu zdrowia – osoba zainteresowana jest wzywana na posiedzenie składu orzekającego, jeżeli lekarz wystawiający zaświadczenie, stwierdzi, że jest w stanie stawić się.

Orzeczenie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności zawiera m.in. wskazania do korzystania z systemu środowiskowego wsparcia, uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej, konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Orzeczenie jest decyzją administracyjną. Od negatywnej decyzji można się odwołać w terminie 14 dni od jej otrzymania.

W przypadku negatywnej decyzji drugiej instancji, można odwoływać się do Sądu Rejonowego, Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Drugą instancją w procesie orzekania to: Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności (to tam kierowane są odwołania od decyzji zespołów powiatowych).

■ **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje o Wojewódzkim Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz o Powiatowych Zespołach ds. Orzekania o Niepełnosprawności można znaleźć na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej: <http://www.mpips.gov.pl/index.php?gid=229>

Informacje dotyczące adresu Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności można uzyskać w Ośrodku Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Starostwie Powiatu.

Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

ul. Powstańców 41 a, 40-024 Katowice, tel. (032) 207 78 14, fax (032) 207 78 52

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Będzinie

ul. Krasickiego 17, 42-500 Będzin, tel. (032) 761 52 65 do 8,
fax (032) 761 52 65 wew. 71

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku Białej

ul. Brodzińskiego 22, 43-300 Bielsko Biała, tel./ fax (033) 815 19 16

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku Białej

ul. Piastowska 40, 43-300 Bielsko Biała, tel. (033) 813 62 55, fax (033) 813 64 41

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bytomiu

ul. Strzelców Bytomskich 16, 41-902 Bytom, tel. (032) 282 18 67,
fax. (032) 281 80 93

Uwaga: Obejmuje zasięgiem także miasto na prawach powiatu - Piekary Śląskie

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Chorzowie

ul. Kruszcowa 22, 41-500 Chorzów, tel. (032) 249 62 28, fax (032) 249 62 29

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Cieszynie

ul. Bobrecka 29, 43-400 Cieszyn, tel. (033) 851 04 44 wew. 130, 152;
fax (033) 851 07 75

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Częstochowie

Al. Niepodległości 20/22, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 366 04 64,
fax. (034) 363 95 06

Uwaga: Obejmuje zasięgiem powiaty częstochowski i kłobucki

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Dąbrowie Górniczej

ul. 3-go Maja 22, 41-300 Dąbrowa Górnicza, tel./fax (032) 261 72 12

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Jaworznie

ul. Łukasiewicza 6, 32-520 Jaworzno, tel. (032) 615 51 51, fax (032) 615 51 60

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach

ul. Jagiellońska 17, 40-032 Katowice, tel. (032) 251 00 87, wew. 112,
fax (032) 251 71 31 wew. 102

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Mysłowicach

ul. Brzezińska 21, 41-400 Mysłowice, tel. (032) 223 85 85, fax. (032) 223 85 84

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Myszkowie

ul. Partyzantów 21, 42-300 Myszków, tel./fax (034) 313 02 98

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Rudzie Śląskiej

ul. Markowej 20 a, 41-709 Ruda Śląska, tel./fax (032) 344 03 08

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Rybniku

ul. Raciborska 20, 44-200 Rybnik, tel./fax (032) 423 72 02

*Uwaga: Obejmuje zasięgiem także miasta na prawach powiatu:
Rybnik, Żory, Gliwice, Jastrzębie Zdrój
oraz powiaty:
rybnicki, gliwicki, pszczyński, wodzisławski, mikołowski*

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Siemianowicach Śląskich

ul. Michałkowicka 105, 41-100 Siemianowice Śląskie, tel. (032) 760 53 90,
fax (032) 760 54 20

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sosnowcu

ul. Mościckiego 14, 41-200 Sosnowiec, tel./ fax (032) 296 06 15

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świętochłowicach

ul. Katowicka 35, 41-600, Świętochłowice, tel. (032) 245 80 20,
fax (032) 245 80 20 wew. 35

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowskich Górach

ul. Sienkiewicza 16, 42-600 Tarnowskie Góry, tel. (032) 381 81 02,
fax (032) 381 37 27

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tychach

ul. Budowlanych 59, 43-100 Tychy, tel./fax. (032) 227 95 81

Uwaga: Obejmuje zasięgiem powiaty tyski i bieruńsko-lędziński

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Zabrze

ul. Roosevelta 40, 41-800 Zabrze, tel. (032) 277 78 45, (032) 277 78 19,
fax. (032) 277 78 02

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Zawierciu

ul. Daszyńskiego 4, 42-400 Zawiercie, tel./fax (032) 671 07 48

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Żywcu

ul. Ks. Pr. St. Słonki 24, 34-400 Żywiec, tel. (033) 861 89 94,
fax (033) 861 93 36

■ **LEGITYMACJA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ**

Jeżeli jest już wydane orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, możesz postarać się o legitymację osoby niepełnosprawnej. Legitymację wydaje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Legitymacja uprawnia m.in. do korzystania z ulgowych przejazdów PKP i PKS (78% ulga w przejazdach na leczenie i rehabilitację, w tym na turnusy rehabilitacyjne).

Podstawa prawna:

Ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 14, poz. 92 z późn. zm.),

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 1 lutego 2002 r.

w sprawie kryteriów niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. z 2002 r., nr 17, poz. 162),

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 15 lipca 2003 r.

w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2003 r., nr 139, poz. 1328).

■ ULGOWE PRZEJAZDY KOMUNIKACJĄ LOKALNĄ

Zasady przyznawania ulg na przejazdy komunikacją lokalną (gminną, miejską) określają przepisy lokalne – uchwała Rady Gminy/ Miasta. Oznacza to, że w poszczególnych gminach, miastach obowiązujące przepisy są inne.

- **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje o tym, jakie ulgi przysługują osobom niepełnosprawnym w przejazdach komunikacją lokalną w danej gminie, można uzyskać u przewoźnika (np. zakład transportu miejskiego) lub przeczytać w regulaminie przewozów środkami komunikacji gminnej.

Na stronach internetowych:

Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego w **Bielsku-Białej**
<http://www.mzk.bielsko.pl/42,artykul.html>

Komunikacyjnego Związku Komunalnego **Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego**
<http://www.kzkgop.pl/cennik/taryfa/>

Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o.o. w **Częstochowie**
<http://www.mpk.czest.pl/taryfa.html>

Międzygminnego Związku Komunikacyjnego w **Jastrzębiu Zdroju**
http://www.mzkjastrzebie.com/portals/mzk/9/5/Taryfa_przewozu_osob_i_bagazu_w_Komunikacji_Miejskiej.html

Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. w **Jaworznie**
http://www.pkm.jaworzno.pl/index.php?what=cennik_ulgi

Zarządu Transportu Zbiorowego w **Rybniku**
<http://www.ztz.rybnik.pl/index.php?page=regulamin-przewozu>

Miejskiego Zarządu Komunikacji w **Tychach**
<http://www.mzk.pl/przepisy/Uchwala.pdf>

znajdują się informacje na temat **osób uprawnionych do korzystania z bezpłatnych oraz ulgowych przejazdów środkami komunikacji miejskiej.**

VI. DOFINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW PFRON

■ TURNUS REHABILITACYJNY

Jest to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku. Celem turnusu jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników m.in. przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Osoba niepełnosprawna (posiadająca stosowne orzeczenie) może ubiegać się o dofinansowanie do turnusu pod warunkiem, że:

- zostanie skierowana na turnus na wniosek lekarza, pod opieką którego się znajduje,
- w roku, w którym ubiega się o dofinansowanie, nie uzyskała na ten cel dofinansowania ze środków PFRON,
- weźmie udział w turnusie, który odbędzie się w ośrodku wpisanym do rejestru ośrodków, prowadzonego przez wojewodę,
- nie będzie pełniła funkcji członka kadry na tym turnusie, ani nie będzie opiekunem innego uczestnika tego turnusu,
- złoży oświadczenie o wysokości osiągniętych dochodów,
- zobowiąże się do przedstawienia na turnusie, podczas pierwszego badania lekarskiego, informacji stanie zdrowia, sporządzonej nie wcześniej niż na 3 mies. przed datą rozpoczęcia turnusu, wystawionej przez lekarza, pod którego opieką obecnie się znajduje.

O dofinansowanie do udziału w turnusie może także ubiegać się opiekun osoby niepełnosprawnej. W przypadku starań o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie brane są pod uwagę dochody. Przeciętny miesięczny dochód, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie powinien przekraczać kwoty 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym.

Istnieje możliwość otrzymania dofinansowania w sytuacji przekroczenia kryterium dochodowego, ale wówczas kwotę dofinansowania pomniejsza się o kwotę, o którą dochód ten został przekroczony. Wniosek o dofinansowanie składa się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR).

- **Gdzie szukać informacji?** ►► Adres Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Twoim powiecie możesz uzyskać w Starostwie Powiatu lub w Ośrodku Pomocy Społecznej.

Ogólnokrajowy rejestr ośrodków uprawnionych do organizowania turnusów rehabilitacyjnych oraz niezbędne informacje i druki wniosków znajdują się na stronach internetowych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej: <http://ebon.mpips.gov.pl/wprowadzenie/>

Lista PCPR w województwie śląskim znajduje się na stronie Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego: <http://www.katowice.uw.gov.pl/wdzps/placowki.html>

Podstawa prawna:

Ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 14, poz. 92 z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007 r., nr 230, poz. 1694).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie

ul. Krasickiego 17, 42- 500 Będzin, tel. (032) 267 81 08, fax (032) 267 81 08
e-mail: pcprbedzin@o2.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej

ul. Piastowska 40, 43-300 Bielsko-Biała, tel. (033) 813 63 13, fax (033) 813 64 41
e-mail: pcpr@powiat.bielsko

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łędzinach

ul. Łędzińska 24, 43-140 Łędziny, tel. (032) 2167819, fax (032) 216 78 19
e-mail: pcpr@powiatbl.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie

ul. Bobrecka 29, 43-400 Cieszyn, tel. (033) 477 71 17, fax (033) 477 71 17
e-mail: pcpr@powiat.cieszyn.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Częstochowie

ul. Tkacka 5, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 322 92 06, fax (034) 322 92 07
e-mail: pcprczwa@poczta.onet.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach

ul. Zygmunta Starego 17, 44-100 Gliwice, tel. (032) 332 66 16, fax (032) 332 66 16
e-mail: pcpr_gliwice@wp.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłobucku

ul. Skorupki 46, 42-100 Kłobuck, tel. (034) 310 05 23, fax (034) 310 05 24
e-mail: pcpr@klobuck.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lublińcu

ul. Sobieskiego 9, 42-700 Lubliniec, tel. (034)356 32 57, fax (034) 356 32 57
e-mail: pcprlc@poczta.onet.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łaziskach Górnych

ul. Chopina 8, 43-170 Łaziska Górne, tel. (032) 224 43 90, fax (032) 224 44 98
e-mail: pcpr.mikolow@poczta.fm

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myszkowie

ul. Partyzantów 21, 42-300 Myszków, tel. (034) 313 02 98, fax (034) 313 02 98
e-mail: pcprmyszkow1@wp.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pszczynie

ul. Dworcowa 23, 43-200 Pszczyna, tel. (032) 449 01 45, fax (032) 449 01 45
e-mail: pcprpszczyna@interia.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu

ul. Grzonki 1, 47-400 Racibórz, tel. (032) 415 20 28, fax (032) 415 20 28
e-mail: pcpr.r-rz@wp.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rybniku

ul. 3 Maja 31, 44-200 Rybnik, tel. (032) 426 00 33, fax (032) 426 00 33
e-mail: pcpr.rybnik@wp.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach

ul. Sienkiewicza 16, 42-600 Tarnowskie Góry, tel. (032) 381 81 01/05,
fax (032) 381 81 01
e-mail: pcpr@tarnogorski.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim

ul. Wałowa 30, 44-300 Wodzisław Śląski, tel. (032) 455 14 30, 454 71 06,
fax (032) 454 71 06
e-mail: pcpr_wodz@poczta.onet.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zawierciu

ul. Daszyńskiego 4, 42-400 Zawiercie, tel. (032) 671 07 48, fax (032) 671 07 48
e-mail: pcprzawiercie@poczta.onet.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu

ul. Ks. Pr. St. Słonki 24, 34-300 Żywiec, tel. (033) 861 93 36, fax (033) 861 94 19
e-mail: pcpr_zywiec@op.pl

Inne instytucje pełniące funkcje Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej

ul. Miarki 11, 43-300 Bielsko-Biała, tel. (033) 499 56 50, fax (033) 499 56 52
e-mail: sekretariat@mops.bip.wizja.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu

ul. Strzelców Bytomskich 16, 41-902 Bytom, tel. (032) 388 67 00, fax (032) 281 80 93
e-mail: sekretariat@mopr.bytom.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzowie

ul. Kruszcowa 22, 41-500 Chorzów, tel. (032) 771 63 01, fax (032) 249 62 29,
(032) 771 63 05
e-mail: opsch@z4.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie

ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 2, 42-217 Częstochowa, tel. (034) 372 42 00,
fax (034) 372 42 50
e-mail: mops@czestochowa.um.gov.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej

ul. Skibińskiego 1, 41-300 Dąbrowa Górnicza, tel. (032) 262 25 28, fax (032) 261 36 94
e-mail: sekretariat@mops.com.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

ul. Górnych Wałów 9, 44-100 Gliwice, tel. (032) 401 01 85, 231 40 33,
fax (032) 230 80 27
e-mail: opsgliwice@op.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrzębiu Zdroju

ul. Al. Piłsudskiego 60, 44-335 Jastrzębie Zdrój, tel. (032) 471 75 77,
fax (032) 471 75 77, e-mail: ops@um.jastrzebie.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworznie

ul. Północna 9b, 43-600 Jaworzno, tel. (032) 618 18 40, fax (032) 618 18 40,
e-mail: mops@mops.jaworzno.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach

ul. Jagiellońska 17, 40-032 Katowice, tel. (032) 251 00 87,
fax (032) 251 00 87 wew.136
e-mail: kancelaria@mops.katowice.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mysłowicach

ul. Gwarków 24, 41-400 Mysłowice, tel. (032) 222 28 12, fax (032) 222 12 89
e-mail: mysmops@poczta.onet.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich

ul. Bpa Nankera 103, 41-947 Piekary Śląskie, tel. (032) 287 95 03, fax (032) 287 95 03
e-mail: mopr.piekary@neostrada.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej

ul. Markowej 20, 41-709 Ruda Śląska, tel. (032) 344 03 23, fax (032) 344 03 02
e-mail: sekretariat@mops.rsl.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku

ul. Żużłowa 25, 44-200 Rybnik, tel. (032) 422 11 11, fax (032) 426 01 21,
e-mail: sekretariat@opsrybnik.pol.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich

ul. Szkolna 17, 41-100 Siemianowice Śląskie, tel. (032) 765 62 00, fax (032) 765 62 19
e-mail: mops@mops.siemianowice.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu

ul. Mościckiego 14, 41-200 Sosnowiec, tel. (032) 368 06 01, fax (032) 368 06 14
e-mail: mops.sosnowiec@poczta.internetdsl.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Świętochłowicach

ul. Katowicka 35, 41-600 Świętochłowice, tel. (032) 245 51 04,
fax (032) 245 51 04 wew.50
e-mail: ops@poczta.internetdsl.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychach

ul. Budowlanych 59, 43-100 Tychy, tel. (032) 227 35 40, fax (032) 323 22 41
e-mail: mops.tychy@interia.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrze

ul. Roosevelta 40, 41-800 Zabrze, tel. (032) 277 78 00, fax (032) 277 78 02
e-mail: mopr@zabrze.pol.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żorach

ul. ul. Księcia Przemysława 2, 44-240 Żory, tel. (032) 434 37 13, fax (032) 434 37 13
e-mail: mopszory@ak.net.pl

■ DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER TECHNICZNYCH ORAZ KOMUNIKACYJNYCH

Osoby niepełnosprawne i ich opiekunowie mogą starać się o dofinansowanie zakupu sprzętu mającego na celu likwidację barier w komunikowaniu się oraz technicznych. Nie ma określonej listy tych sprzętów. Przez bariery techniczne należy rozumieć bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie społeczne. Likwidacja bariery technicznej powinna powodować sprawniejsze działanie takiej osoby w społeczeństwie i umożliwić jej funkcjonowanie w życiu codziennym. Przez bariery w komunikowaniu się należy rozumieć ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji. Likwidacja bariery w komunikowaniu się ma powodować umożliwienie osobie niepełnosprawnej sprawniejsze i bardziej swobodne porozumiewanie się oraz przekazywanie informacji.

Wysokość dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się oraz technicznych wynosi do 80% kosztów tego przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Dofinansowanie na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych może być przyznawane raz na trzy lata.

O dofinansowanie to mogą ubiegać się osoby z orzeczoną niepełnosprawnością, stopniem niepełnosprawności. Dofinansowanie przyznaje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR). Tam też można otrzymać i złożyć stosowny wniosek.

■ Gdzie szukać informacji? ►► Adres Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Twoim powiecie możesz uzyskać w Starostwie Powiatu lub w Ośrodku Pomocy Społecznej.

Podstawa prawna:

Ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 14, poz. 92 z późn. zm.),

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 25 czerwca 2002 r.

w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2002 r., nr 96, poz. 861 z późn. zm.).

VII. WSPARCIE DLA DOROSŁYCH OSÓB Z AUTYZMEM

Osoby dorosłe z autyzmem
lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwojowymi,
które zakończyły edukację
(maksymalnie mogą uczyć się do 24 r.ż.)
nie mają obecnie dostatecznego dostępu
do zróżnicowanych ofert
w zakresie dziennej aktywności
czy aktywizacji społecznej i zawodowej.

Rodzice mogą poszukiwać miejsca w następujących placówkach:

■ ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY

W ramach systemu pomocy społecznej funkcjonują Środowiskowe Domy Samopomocy (ŚDS), które są przeznaczone dla dorosłych osób z zaburzeniami psychicznymi. Są to zazwyczaj dzienne ośrodki wsparcia, choć mogą także funkcjonować jako ośrodki całonocne, okresowego pobytu. W większości są prowadzone przez Ośrodki Pomocy Społecznej, rzadziej przez organizacje pozarządowe.

ŚDS są ukierunkowane na podtrzymanie umiejętności życiowych uczestników zajęć oraz ich rozwój, działania zmierzające do poprawy funkcjonowania i jakości życia poprzez rozwijanie umiejętności, zdolności i zainteresowań.

*Podstawa prawna:
Ustawa z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 115, poz. 728).*

■ **Gdzie szukać informacji?** ► O tym, czy w Twojej miejscowości funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy, możesz dowiedzieć się w Ośrodku Pomocy Społecznej,

Wydziale Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego:

ul. Powstańców 41a, 40-032 Katowice, tel. (032) 207 78 24, 207 78 74,

fax (032) 20 77 811

e-mail: ps-sekretariat@katowice.uw.gov.pl

Wykaz ŚDS znajduje się na stronie internetowej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego:

<http://www.katowice.uw.gov.pl/wdzps/placowki.html>

Bielsko-Biała

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Sobieskiego 158, 43-300 Bielsko-Biała, tel. (033) 812 65 06, fax (033) 812 65 06

e-mail: sdscentrum@op.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Kołłątaja 8, 43-300 Bielsko-Biała, tel. (033) 812 55 54, fax (033) 812 55 54
e-mail: podkowa@um.bielsko.pl

Bytom

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Karpacka 25, 41-902 Bytom, tel. (032) 280 85 29, fax (032) 280 85 29,
e-mail: sds@mopr.bytom.pl

Chorzów

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Karpacka 20, 41-500 Chorzów, tel. (032) 246 36 16, fax (032) 847 04 14
e-mail: sdschorzow@wp.pl

Częstochowa

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Lakowa 101, 42-280 Częstochowa, tel. (034) 361 80 56, fax (034) 361 80 56
e-mail: ikowalewska@mopsczestochowa.um.gov.pl

Dąbrowa Górnicza

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Morcinka 15, 41-303 Dąbrowa Górnicza, tel. (032) 264 15 63, fax (032) 264 15 63
e-mail: srodowiskowydom@interia.pl

Gliwice

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Tarnogórska 231, 44-105 Gliwice, tel. (032) 270 07 65, fax (032) 270 07 65
e-mail: sds.gliwice@op.pl

Jaworzno

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Jaworznie

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Szczakowska 45, 43-600 Jaworzno, tel. (032) 617 77 95, fax (032) 617 77 95

Katowice

Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Anna Szopa

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Gliwicka 74a, 40-855 Katowice, tel. (032) 254 77 06, fax (032) 254 77 06
e-mail: aomh.anna.szopa@wp.pl

**Stowarzyszenie Działające na Rzecz Osób Chorych Psychiczenie i Ich Rodzin
"Przystań"**

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Tysiąclecia 41, 40-875 Katowice , tel. (032) 254 85 59, fax (032) 254 85 59
e-mail: sdsprzystan@op.pl

Śląskie Stowarzyszenie Ad Vitam Dignam

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Oswobodzenia 92, 40-405 Katowice, tel. (032) 255 71 96, fax (032) 255 71 96
e-mail: sdsavd@poczta.onet.pl

Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Brata Alberta 4, 40-020 Katowice, tel. (032) 352 99 10, fax (032) 352 99 10
e-mail: bratalbert@wp.pl

Ruda Śląska

Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek dla Niepełnosprawnych

Najświętsze Serce Jezusa

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Kłodnicka 91, 41-706 Ruda Śląska , tel./ fax (032) 243 11 89 90
e-mail: sdshalemba@op.pl

Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Elżbieta

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Wolności 30, 41-700 Ruda Śląska, tel. (032) 243 65 94, fax (032) 248 10 55
e-mail: swelzbieta@caritas.net.pl

Rybnik

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Andersa 6, 44-270 Rybnik, tel.(032) 421 18 08, fax (032) 421 18 08
e-mail: srodowiskowyds@neostrada.pl

**Stowarzyszenie "OLIGOS" Na Rzecz Dzieci, Młodzieży Oraz Absolwentów
Specjalnego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Rybniku**

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Karłowicza 48, 44-200 Rybnik, tel. (032) 750 57 96, fax. (032) 750 57 94,
e-mail: sdskarlowicza@gmail.com

Sosnowiec

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Lenartowicza 73, 41-219 Sosnowiec, tel. (032) 298 00 01, fax (032) 298 00 01
e-mail: salve@poczta.neostrada.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Grota Roweckiego 2, 41-200 Sosnowiec, tel. 505 166 421, fax. (032) 298 93 88
e-mail: cusiw@cusiw.sosnowiec.pl

Świętochłowice

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Karpacka 3, 41-608 Świętochłowice, tel. (032) 245 80 20, fax (032) 245 80 20 w. 35
e-mail: domsds@interia.pl

Tychy

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Mikołowska 122, 43-100 Tychy, tel. (032) 216 86 08, fax (032) 227 35 40
e-mail: sdsmozaika@interia.pl

Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Faustyna

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Nowokościelna 56, 43-100 Tychy, tel. (032) 227 18 36, fax (032) 227 18 36
e-mail: caritastychy@caritas.tychy.pl

Zabrze

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Andersa 34, 41-808 Zabrze, tel. (032) 272 35 98

powiat będziński

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Sikorskiego 5, 41-253 Czeladź, tel. (032) 265 47 00, fax (032) 265 47 00
e-mail: sds.ostoja@wp.pl

powiat bieruńsko-lędziński

Caritas Archidiecezji Katowickiej

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Lędzińska 26, 43-140 Lędziny, tel. (032) 326 77 71, fax (032) 326 77 73
e-mail: sdsledziny@op.pl

powiat cieszyński

Cieszyńskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego Więż

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Wojska Polskiego 3, 43-400 Cieszyn, tel. (033) 852 41 78, fax (033) 852 41 78
e-mail: beatawid@wp.pl

powiat częstochowski

Środowiskowy Dom Samopomocy

Plac Wolności 1 w Soborzycach, 42-265 Dąbrowa Zielona, tel. (034) 354 84 12,
fax (034) 354 84 12
e-mail: sdssoborzyce@op.pl

powiat gliwicki

Caritas Archidiecezji Katowickiej

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Szpitalna 29, 44-194 Knurów, tel./ fax (032) 236 54 87, 336 22 33

e-mail: knurow@caritas.knurow.pl

powiat lubliniecki

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Piłsudskiego 8, 42-700 Lubliniec, tel./ fax (034) 351 19 98

e-mail: sdsdc@go2.pl

powiat mikołowski

Caritas Archidiecezji Katowickiej

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Staszica 4, 43-170 Łaziska Górne, tel./ fax (032) 737 00 46

e-mail: slslaziska@interia.eu

powiat myszkowski

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Gałczyńskiego 6 i 7, 42 -300 Myszków, tel. (034) 313 25 02, fax (034) 313 25 02

e-mail: sdsmyszkow@interia.eu

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Millenium 19c, 42- 300 Myszków, tel. (034) 313 03 01, fax (034) 313 03 01

e-mail: mops.myszkow.millenium.@neostrada.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Steinkellera 5, 42-310 Żarki, tel. (034) 314 85 48, fax (034) 314 85 48

e-mail: sdszarki@neorada.pl

powiat pszczyński

Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Matka Boża Różańcowa

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Św. Jadwigi 4, 43-200 Pszczyna, tel. (032) 449 08 94, fax (032) 449 08 94

e-mail: wtzpszczyna@poczta.onet.pl

Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Matka Boża Różańcowa

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Górnicza 47b, 43-225 Miedzna Wola, tel. (032) 448 89 53, fax (032) 448 89 53

e-mail: sdswoła@tlen.pl

powiat wodzisławski

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Bogumińska 15, 44-300, Wodzisław Śląski, tel. (032) 456 05 16, fax (032) 456 05 16

e-mail: wsparcie.wodzislaw@poczta.onet.pl

powiat zawierciański

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Krzywa 3, 42-400 Zawiercie, tel.(032) 670 00 10, fax (032) 670 00 10
e-mail: sdszawiercie@neostrada.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy

Irządze 127a, 42-446 Irządze, tel. (034) 354 31 91, fax (034) 354 31 92
e-mail: gops_1@poczta.onet.pl

powiat żywiecki

Środowiskowy Dom Samopomocy

Pewel Wielka, 34-340 Jeleśnia, tel. (033) 860 07 58, fax (033) 860 07 58
e-mail: sds-pewel-wielka@wp.pl

■ WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztat terapii zajęciowej (WTZ) jest dla osób niepełnosprawnych, które ukończyły już edukację, miejscem rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie uzyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztaty mogą być organizowane m.in. przez organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia).

Uczestnikami WTZ mogą być jedynie osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności oraz z zaznaczonym w tym orzeczeniu wskazaniem do uczestnictwa w warsztacie terapii.

Efekty aktywizacji zawodowej i społecznej powinny być oceniane nie rzadziej niż co 3 lata. Z założenia terapia zajęciowa i rehabilitacja w warsztatach powinny przygotowywać osoby niepełnosprawne do podjęcia pracy.

*Podstawa prawna:
Ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej
oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 14, poz. 92 z późn. Zm.),
Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 25 marca 2004 r.
w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r., nr 63, poz. 587).*

Bytom

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Tetmajera 2, 41-933 Bytom, tel. (032) 283 00 49

***Uwaga:** w Warsztacie znajdują się osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Powstańców Śląskich 17, 41-902 Bytom, tel. (032) 282 46 23

***Uwaga:** w Warsztacie znajdują się głównie osoby z upośledzeniem umysłowym.
Jest możliwość przyjęcia osoby z autyzmem.*

Chorzów

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Beskidzka 6, 41-500 Chorzów, tel. (032) 241 80 16

Uwaga: w Warsztacie znajdują się osoby z autyzmem sprzężonym z upośledzeniem umysłowym.

Częstochowa

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Brzeźnicka 36, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 322 01 31

Uwaga: w Warsztacie znajdują się osoby z autyzmem.

Caritas Diecezji Gliwickiej Warsztaty Terapii Zajęciowej

ul. Toszecka 179, 44-110 Gliwice, tel. (32) 238 88 23

*Uwaga: Warsztat głównie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Jest możliwość przyjęcia osoby z autyzmem.*

Jaworzno

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Chopina 19, 3-600 Jaworzno, tel. (032) 616 38 98

*Uwaga: Warsztat głównie dla osób z upośledzeniem umysłowym.
Jest możliwość przyjęcia osoby z autyzmem.*

Katowice

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Wojciecha 23, 40-474 Katowice, tel. (032) 256 85 22

*Uwaga: Warsztat głównie dla osób z upośledzeniem umysłowym.
Jest możliwość przyjęcia osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Panewnicka 463, 40-774 Katowice, tel. (032) 252 74 46

Uwaga: w Warsztacie znajdują się osoby z cechami autyzmu.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Oswobodzenia 92, 40-405 Katowice, tel. (032) 255 89 74

Uwaga: do Warsztatu przyjmowane są tylko osoby ze schizofrenią paranoidalną.

Mysłowice

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Lryska 7, 41-400 Mysłowice, tel. (032) 223 64 64

*Uwaga: Warsztat dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym lub umiarkowanym z terenu Mysłowic.
Jest możliwość przyjęcia osoby z autyzmem.*

Ruda Śląska

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Kłodnicka 91, 41-706 Ruda Śląska, tel. (032) 243 11 89

Uwaga: w Warsztacie znajdują się osoby z autyzmem.

Rybnik

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Kościuszki 55, 44-200 Rybnik, tel. (032) 423 74 14

*Uwaga: Warsztat dla osób z terenu Rybnika.
Jest możliwość przyjęcia osoby z autyzmem.*

Sosnowiec

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Mikołajczyka 55, 41-200 Sosnowiec, tel. (032) 266 65 96

Uwaga: w Warsztacie znajdują się osoby z cechami autyzmu.

Tychy

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Nowokościelna 56, 43-100 Tychy, tel. (032) 227 18 36

*Uwaga: Warsztat dla osób z terenu Tych.
Jest możliwość przyjęcia osoby z autyzmem.*

powiat bielski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Olszówka 4, 43-309 Bielsko-Biała, tel. (033) 814 91 96 w.144

Uwaga: do Warsztatu przyjmowane są tylko osoby chore psychicznie.

powiat częstochowski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Zamkowa 27, 42-230 Koniecpol, tel. (034) 355 19 51

*Uwaga: do Warsztatu przyjmowane są tylko osoby z niepełnosprawnością.
w stopniu lekkim lub średnim.
Jest możliwość przyjęcia osoby z autyzmem*

powiat gliwicki

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Szpitalna 29, 44-194 Knurów, tel. (032) 336 22 33 w. 31

Uwaga: jest możliwość przyjęcia do Warsztatu osoby z autyzmem.

powiat lubliniecki

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Kochcicka 1, 42-700 Lubliniec, tel. (034) 356 32 66

Uwaga: w Warsztacie znajdują się osoby z cechami autyzmu.

powiat mikołowski

Warsztat Terapii Zajęciowej

pl. Salwatorianów 4, 43-190 Mikołów, tel. (032) 226 31 52

Uwaga: do Warsztatu przyjmowane są tylko osoby z upośledzeniem umysłowym.

powiat raciborski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Rzeźnicza 8, 47-400 Racibórz, tel. (032) 415 05 60

*Uwaga: do Warsztatu przyjmowane są tylko osoby z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym lub znacznym.
Jest możliwość przyjęcia osoby z autyzmem*

powiat wodzisławski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Zamkowa 8, 44-350 Gorzyce, tel. (032) 451 11 72 w. 240

Uwaga: jest możliwość przyjęcia do Warsztatu osoby z autyzmem.

powiat żywiecki

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Zakopiańska 71, 34-322 Gilowice, tel. (033) 865 34 47

Uwaga: w Warsztacie znajdują się osoby z autyzmem.

- **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje dot. Warsztatów Terapii Zajęciowej w Twojej gminie, powiecie można znaleźć w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie lub Ośrodku Pomocy Społecznej.

■ ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

W zakładzie aktywności zawodowej (ZAZ) zatrudnia się osoby niepełnosprawne z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności. Są to także miejsca, w których można uzyskać informacje o możliwościach wsparcia, świadczeniach, instytucjach, do których można zwrócić się o pomoc. Zakład aktywności może być utworzony przez gminę, powiat, fundację, stowarzyszenie.

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 14, poz. 92 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 14 grudnia 2007 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej (Dz. U. z 2007 r., nr 242, poz. 1776).*

■ **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje o Zakładach Aktywności Zawodowej

w województwie śląskim można uzyskać w:

Wydziale Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego:

ul. Powstańców 41a, 40-032 Katowice, tel. (032) 207 78 24, 207 78 74, fax (032) 20 77 811

e-mail: ps-sekretariat@katowice.uw.gov.pl

<http://www.katowice.uw.gov.pl/wdzps/rehabilitacja.html>

Bielsko-Biała

Stowarzyszenie "Teatr Grodzki"

Zakład Aktywności Zawodowej - Zakład Introrigatorsko-Drukarski

ul. Stefanii Sempołowskiej 13, 43-300 Bielsko-Biała, tel. (033) 496 52 19, 496 52 19

e-mail: biuro@teatrgrodzki.pl

Jastrzębie Zdrój

Komitet Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski

Zakład Aktywności Zawodowej - Zakład Stolarski Stowarzyszenie

ul. Dworcowa 17c, 43-300 Jastrzębie Zdrój, tel. (032) 471 56 46,

fax. (032) 473 02 15

Ruda Śląska

Zakład Aktywności Zawodowej - Zakład Usług Pralniczych

ul. Główna 11, 41-711 Ruda Śląska, tel. (032) 242 09 15, fax (032) 344 08

e-mail: zaz-zup@neostrada.pl

www.zaz-zup.neostrada.pl

Zabrze

Fundacja "Nadzieja Dzieci

Zakład Aktywności Zawodowej - Zakład Poligraficzny

ul. Bronisława Hagera 6a, 41-800 Zabrze, tel. (032) 375 07 70,
fax (032) 271 60 46

Zakład Aktywności Zawodowej - Zakład Krawiecki

ul. Bronisława Hagera 8b, 41-800 Zabrze, tel. (032) 275 33 32

powiat mikołowski

Caritas Archidiecezji Katowickiej

Zakład Aktywności Zawodowej

ul. Gliwicka 366, 43-190 Mikołów-Borowa Wieś, tel. (032) 322 53 35,
fax. (0-32) 238 60 21

VIII. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

W odpowiedzi na niezaspokojone potrzeby w zakresie pomocy osobom z autyzmem i ich rodzinom, powstają organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia). Bardzo często zakładają je rodzice dzieci czy młodych osób z autyzmem lub profesjonaliści. Stowarzyszenia i fundacje utrzymują się m.in. z pieniędzy przekazywanych przez grantodawców – realizują projekty, w ramach których okresowo podejmowane są różnorodne działania (np. zajęcia dla dzieci, grupy wsparcia, poradnictwo prowadzone przez okres 12 miesięcy).

Organizacje prowadzą często grupy wsparcia, grupy samopomocowe, zajęcia specjalistyczne dla osób z autyzmem. Są to także miejsca, w których można uzyskać informacje o możliwościach wsparcia, świadczeniach, instytucjach gdzie można zwrócić się o pomoc.

■ Spis organizacji w województwie śląskim

Bielsko-Biała

Krajowe Towarzystwo Autyzmu - Oddział Terenowy w Bielsku-Białej

ul. Słowackiego 45, 43-300 Bielsko-Biała, tel. 0 692 115 460, 0 506 038 345,
0 502 027 054

e-mail: prezes@kta-bielsko.pl

http://www.kta-bielsko.pl/?page_id=13

Bielsko-Biała

Stowarzyszenie Pomocy dzieciom, Osobom Dorosłym z Zespołem Aspergera i Zaburzeniami Pokrewnymi AS

ul. Kierowa 15/50, 43-300 Bielsko-Biała, tel. 0 692 275 462

e-mail: asperger.bielsko@wp.pl

Częstochowa

Częstochowskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Problemami Autyzmu

ul. Glogera 3 lok. 2, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 324 38 14, fax (034) 324 38 14

e-mail: cspozpa@wp.pl

www.autyzm.czest.pl

Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, z Autyzmem i Zaburzeniami Pokrewnymi "Daj Mi Czas"

ul. Staszica 10, 42-202 Częstochowa, tel. (034) 324 18 38 , telefon do Zespołu Szkół Specjalnych Nr 23 (poinformować, że dzwoni się w sprawie Stowarzyszenia)

e-mail: stowarzyszenie@dajmiczas.pl

www.dajmiczas.pl

Stowarzyszenie prowadzi:

Punkt informacyjno-diagnostyczno-konsultacyjny

tel. (034) 324 18 38 , telefon do Zespołu Szkół Specjalnych Nr 23
(poinformować, że dzwoni się w sprawie Punktu)

Katowice

Regionalne Stowarzyszenie na Rzecz Osób Autystycznych i Ich Rodzin

ul. Sowińskiego 45/46, 40-927 Katowice, tel. (032) 241 58 52, 0 692 565 494

e-mail: autyzmirodzina@op.pl

www.autyzmirodzina.republika.pl

Krajowe Towarzystwo Autyzmu - Oddział w Katowicach

ul. 1000-lecia 88 lok. 127, 40-871 Katowice, tel.(032) 254 50 96, 0 604 901 611

Żywiec

Krajowe Towarzystwo Autyzmu - Oddział Terenowy w Bielsku-Białej Koło w Żywcu

ul. Kopernika 77, 34-300 Żywiec, tel. 0 504 231 348

powiat cieszyński

Stowarzyszenie na Rzecz Integracji "Działajmy Razem"

ul. Chopina 37, 43-400 Cieszyn, tel./fax (033) 858 21 36

www.dzialajmyrazem.free.ngo.pl

Więcej informacji na temat świadczeń i uprawnień dla osób z autyzmem i ich rodzin mogą Państwo uzyskać

w Ośrodku Informacyjno-Prawnym Fundacji SYNAPSIS

ul. Ondraszka 3, 02-085 Warszawa, tel. (022) 825 01 34

e-mail: poradnictwo@synapsis.waw.pl

www.synapsis.waw.pl

Skargi na łamanie praw dziecka przyjmuje:

Biuro Rzecznika Praw Dziecka

ul. Przemysłowa 30/32

00-450 Warszawa

tel. (022) 583 66 00, 800 12 12 12

fax (022) 583 66 96

e-mail: rpd@brpd.gov.pl

Biuro jest czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 08.15 - 16.15